

REDACȚIA

Str. Anlieh (Adam)

ABO MENTUL

Austro-Ungaria

un an fl. 10; pe 1/2

fl. 6; pe 1/4 de an

30 pe 1 lună fl.

de Duminecă pe

an fl. 2.—

Republica și străinătate

pe an 40 franci.

exemplare în vânzare

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

ABONAMENTUL

de 1 fr. germană: prima-două

7 cr.; a doua oară 6 cr.

a treia oară 4 cr. și timbre

de 30 cr. de fiecare publicare

Abonamentele au și

inscripțiile sunt să plătească

în Arad.

Scrisori recomandate ar

TRIBUNA POPORULUI

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 49

Um ne-am putea întări...

Astă-vară, pe vremea secerișurilor am în gara din Arad, dimineața pe la șase. Trenul aducea de către apeșta lume străină spre Ardeal.

O centă de lucrători români răgă cu vuet să se urce în tren. Murășeni, cari mergeau acasă la lucrul de pe câmpie. Umpluseră vagon și îndată auzii sunând fluierul, oamenii mei se puseră la joc se cutremura vagonul sub tropol.

Li priveam cu drag, căci de, mă și pe mine cântecul fluierului nu mai gândeam că doar' prea în- cu ușa în casa zilei. Deodată aud și injurături, din joc la piept sticlele sburau. Poliția sări între și li desceleşta.

Adecă noi fără bătaie nu putem sisei, măhnit în suflet.

Intr'aceasta imi arunc privirea la vagonul vecin și ce vedea? La fiecare fereastră câte un om din cei veniți de către Buda- peșta, întors cu fața către rășar și la frunte pe mâni, cupunându în rugăciuni, după obiceiul lor. — Ei nici vedeau nici au- cearta, nu-'i conturba vuetul din vagonul vecin nici privirile multimei pe peron, se rugau ca duși de pe cea aceasta la Dumnezeu lor cel și puternic.

Această priveliște mă scoase cu din țifini. Uite, pe ce se trezese noștri și cum se trezese unii! Unii cu capetele sparte injură Dumnezeu luminei, alții 'i-se pro- și li cer binecuvântare Sermană românească, slaba mai ești la față altor neamuri. Ce ai adunat în sudoarea feței tale risipești și scărbești, ear' ovreu sêrută banul câștigat și mulțumește lui Dumnezeu tu el.

In zilele trecute m'am pus la cu mai mulți preteni asupra chi- nostru de traiu și al ovreilor.

„Noi suntem cheltuitoari zicea unul prietenii, — ne prea place tra- bun”. „Adeverat, răspunde altul, uită, la ovrei, ei sunt și mai cheltuitoari: ce e frumos și bun și tot vezi pe ei și pe casele Luxul din familiile ovrești e nemănat”.

„Ei, — reflectă al treilea — după imbogătit; dar uită l până ce e- ca din ceapă incolo nu o dă mănăcarea, trăește din coji ca câ- și curg dremțele de pe el și în- sarta sacul în spate și nu este lucru care să-i fie rușine nici vorbă care să nu o înghită dacă știe aduce un gologan în buzunar. Nu 'l vezi numai atunci când nu- banul”.

Acesta a nimerit cuiul în cap. Tot banul ce'l câștigă, îl învarte în geschelt și o singură dărnicie cunoaște, dărnicia pentru creșterea copiiiilor. Așa îl vezi că și-a început gescheltul cu câți-va florini, și el a trăit din sfarmăturile boltei sale, însă pe lângă aceasta te pomenesci că copilul lui umblă bine îmbrăcați și absolva școlile mai înalte din cari ies ca avocați, doctori, ingineri, dirigatori s. a.

Ajunși apoi în aceste stări, întregă societatea ovreiască li întimpina cu căldură. Un ovreu de bunul lumii nar chema la casa sa alt doctor, avocat ori inginer decât pe al lui, și toți sunt un trup.

Noi tot cântăm că: unde-i unul nu-i putere, unde's doi puterea crește și dușmanul nu sporește; rămânem însă cu frunza 'n buză. Ei fac ceea despre ce noi visăm în cântecele noastre, toți sunt una și la bine și la rău, și nu se întâmplă ca alții să trăiască de pe ei, ci ei tot de pe alții trădesc.

Crescuți în trezvie și muncă, prin ajutorul împrumutat, se întăresc și se imbogătesc. Aceasta este taina puterii lor.

Când a ajuns apoi la bine, atunci, în largul lui, știe trăi, bine atunci știe străluci, dar și îmbrămberea lui e așa întocmită, ca să dea până de toate zilele și să ajute a se ridica și cel sărac, căci el numai dela măestru de a lui se îmbracă, și dela boltaș de a lui cumpără, și cu avocat de a lui și isprăvește daraverile și pe- lea încă tot cu doctor de a lui și-o reparază. Toți sunt o familie.

Și noi? Suntem vița de împărați. Nouă ne este rușine de săracia noastră, nu o putem suporta. De am câștigat un ban, suflete bea și te veselește. Că ești porodită de împărat și îmbracă haina de mătasa din banul câștigat cu palmele, căci și străbunii noștri tot în purpur umblau, zice istoria veacurilor trecute. Ear copilul rămân fără creștere, fără trezvie și iubirea de lucru, care este izvorul bunăstării, fără cumpăt în împărțirea câștigului lor; dimpotrivă numai cu dorul de a avea ce cheltui.

Ei, dar banul numai așa crește grămadă dacă 'l pui unul peste altul. Când ai grămada, poți apoi din dobânzile lui să cheltuești pe traiu bun.

Că e mare deosebire între aceea, dacă eu mă pun mai înainte eu gând tare de a săvices de plăcerile mele și a aduna finic de finic la grămadă până capitalul câștigat de mine 'mi aduce dobânzi, din cari să 'mi ridic copilul mei la stare bună, și îl învăț prin aceasta și pe ei la muncă cinstită, ori cheltuesc banul câștigat și eu rămân tot la câștigul cu palmele și fiilor le las moștenire cele două palme, cu învățătura, că de aceea trebă sunt ele, ca ce au câștigat astăzi, să și cheltuiască pe când apune soarele.

Imbogățirea nu se începe de sus de la mii, ci de la finic. Acest adevăr neresturnabil și'i dovedește mai pipăibil politica de imbogățirea a poporului ovreesc, care începe cu crutașă și săracia o poartă în spinare cu o opintire de te pune în uimire până și-a adunat avere, când apoi poate să și guste dulceața bunurilor ce și le-a câștigat. Prin această politica a ajuns o mână de oameni, urgisiți și împrăștiati ca făina orbului, între diferitele popoare, ca să stăpânească.

Și încă una: ținerea împreună. Nu-i rușine unuia de celalalt, celui bogat de cel sărac, că fiecare și are rolul său în viața unui popor.

Uite degetele mânei. Unul este mai mare altul mai mic, arătătorul bunăoară și face mai mare serviciu decât degetul cel mic, și cu toate acestea nu poate zice unul celuilalt că eu pot și fără de tine, căci numai împreună formează ele o mână întregă și tare. Ori ce lipsă a unui deget slăbește mâna.

Așa și într'o națiune: toate capetele la olaltă fac un întreg, căci numai un cap de se va da înlături, se perde cumpăneala trupului național. Cei săraci imbogătesc pe cei bogați și cei bogați înaltă pe cei săraci.

Ear întru dimineți să nu uităm a chema numele lui Dumnezeu în rugăciuni.

Uncheașul.

De ce? „Budapesti Hirlap” (de la 12 Decembrie) adresează cuvânt aspru celor cari se frământă încontra ureării cuotei. Li sfătuiește să nu facă gură prin intruniri, deoarece-ce dacă guvernul actual s'ar retrage ori-care altul ar da Austriacilor o cuotă încă și mai mare. Cea mai de căpetenie primejlie ar fi însă că ar veni la suprafață earășii aceia dintre Unguri, cari — ca și în anul trecut ar fi gata să cărmuiască țeara și ea-lea, adică înafară de marginaile constituționale, temelii tuturor legilor.

Serie apoi: „Obstea maghiară să fie ordată în curat ca un lucru: starea d'acum este dintre cele mai serioase. În Austria chiar desădădită. Procesul de destrămare a monarhiei merge înainte cu pași uriași; merge de sine și nu e nici o lipsă ca să-i mai dăm sor și noi. Un an numai de se vor mai certa popoarele austriace, și delegațiunea se prăbușește de la sine. Nu e nici o nevoie să o nimicim noi, prin hotăriri luate în Dietă. O să vină rădădal, poate mai curând decât ne-am aștepta, ca Dietă maghiară să hotărască ca singură partea sa de bani cu care va contribui la susținerea optării și diplomației monarhiei.

„Starea d'acum a monarhiei noastre ca mare putere nu se mai poate susține îndată ce se dovedește, că popoarele austriace nu mîi pot trăi în pace în nici un fel de privat constituțional.

Congregația.

Pe ziua de Mercuri 20 Decembrie n. este convocată adunarea extraordinară a comitatului Arad-ici. Sunt 20 de afaceri asupra căror adunarea va avea să și sponă cuvântul între altele este și înștiințarea că ministrul afacerilor din lăuntru n'a îngăduit ca din cassa așa zisei masă a săracilor comitatului să împrumute 9.000 fl. pentru zidirea spitalului comitatens. Viceșpanul va veni deci cu o nouă propunere. D'asemenea va propune o schimbare în ceea ce privește ținerea adunărilor ordinare ale congregațiunii.

DIN ROMANIA

De la Cameră. În săptămâna aceasta s'a urmat cu discuția asupra proiectului de răspuns la Mesagiul Regal.

Au vorbit d-nii N. Xenopol, care a explicat de ce d'sa și alții se găsește azi în tabara conservatoare pe care înainte o combatuse; C. Arion, ca junimist, arată ciudașenia stării partidului conservator: este susținut de noștii ca Fieva, Xenopol et. și combătut de conservatori de băștină ca dl Carp; I. Grădișteanu răspunde d-lui I. Brătianu și Arion, cari au combătut guvernul; ear în ședința de la 29 Noembrie v. a ținut un lung discurs dl Delavrancea. D sa spune că era natural ca să fie întrebări cei noi botezați conservatori pentru ce au intrat în acest partid și sprigină actualul guvern!

Spune că sunt nedrepti acei cari li acuză. Ce voiți să facem noi? Sa dispărăm politicește? Căci nu puteam rămâne acolo unde ni-s'au sfărâmat toate iluziile noastre. Am făcut opoziție strașnică conservatorilor. I-am combătut din resputeri; a fost o luptă mare.

În opoziție eram împărțiți în două: unii cari luptau bine și alții cari trăiau bine.

Când am văzut că după ce am venit la putere, cei cari în opoziție trăiau bine, au voit să dispue de cei cari luptau bine, atunci am văzut cu ce oameni am fost alături.

Atunci trebuia sau să renunț de a mai fi politicește sau să îmbrățșez o altă credință. N'am avut virtutea de a mă călugări. Am intrat deci în partidul conservator. În această ședință au mai vorbit primul ministru Cantacuzino, ministrul de finance Manu. Între altele spune că îndată ce a venit la putere s'a pus în l'gătură cu sindicatul bancherilor din Berlin, dar nu s'a putut obține un împrumut.

Spune că s'a atacat pe nedrept Banca Națională. Termină alucând elogii d-lui Calinderu pentru concursul luminat și patriotic pe care l'a dat guvernului cu ocazia contractării împrumutului.

D. I. Lohovry, ministru afacerilor din afară ale țării, vorbește asupra chestiei Porților de fer și spune că ea nu este încă rezolvată, ci se urmează tratări între guvernul român și cel maghiar.

Aniversarea luării Plevnei. Ziua de 28 Noembrie, a 22-a aniversare a căderii

Pievnei, a fost anunțată Capitala prin 21 lovitură de tunuri.

La orele 10 și jum. M. Sa Regele însoțit de adjutantul de serviciu, a mers la biserică din Dealul-Spirei, pentru a asista la serviciul divin ce se oficia în amintirea acestei zile memorabile.

La sosire M. Sa a fost întâmpinat de dl ministru de război, dl comandant al corpului II de armată, dl șef al marelui stat-major al armatei, d n l atșează militari străini, etc.

M. Sa Regele împreună cu A. S. R. Principele Ferdinand, urmaș de dnii ofițeri generali și superiori, se îndreaptă spre biserică, la intrarea căreia a fost întâmpinat de P. S. S. vicarul sfântei Metropolit; apoi începu serviciul divin; în același timp drapelul trupelor din paradă se aduc în biserică și se așază în fața Suveranului.

După terminarea Te-Deumului, Majestatea Sa a primit defilarea trupelor comandate de A. S. R. Principele Măștinitor.

La orele 7 seara a avut loc la Palat un prânz de gală.

Cu ocazia acestei zile de o vecinică amintire, un mare număr de persoane s'au înscris în registrele Palatului și o mulțime de telegrame de felicitări au fost adresate Suveranului.

Asociațiunea Națională Arădană.

Joi seara comitetul Asociațiunii Naționale Arădane a ținut ședință sub prezidenția dlui V. Mangra. Intre alte afaceri, s'a stabilit ca adunarea generală anuală să se țină Luni 25 Decembrie st. nou.

Din Dietă.

— Széll despre cuotă —

De câteva zile începe la desbateră în Dietă asupra urcării cuotelor au luat cuvântul unul după altul fruntașii kossuthiști, precum: Kossuth Ferencz, Komjathy, Polónyi și alții. Cei din greu au tăbărit asupra guvernului și au atacat îndeosebi pe prim-ministrul Széll. Provoacă mai ales de Polónyi, în ședința de alături (13 Decembrie n.) ministrul presilent Széll a răspuns atacurilor kossuthiste printr'o lungă vorbire.

Din vorbirea ministrului president scoatem următoarele:

Atacurile acestea — a zice Széll — sunt de două naturi; unele sunt îndreptate împotriva originii acestui proiect, iar altele lovesc în fondul proiectului. Săgețile atacurilor din amândouă părți ținutesc de-a dreptul în contra mea.

Proiectul, zice, este de o importanță atât de mare, că el a fost chibzuit după o desbateră îndelungată și amănunțită. Ia răspunde ea pentru proiect în cea mai deplină măsură și primește ori ce critică, căci se știe pus înaintea judecătorilor și; respinge însă ori-ce bănuieală neîntemeiată.

Komjathy s'a folosit de o grea învinuire, că adecă comisiunea pentru cuota s'a purtat în chip ușuratic, că a cedat toate, înainte ca Austriacii să fi cerut ceva; că comisiunea la începutul desbaterii nu s'a înălțat cu cifre și că la sfârșit n'a putut rămâne pe temelii de la început. Și-ar fi nesocotit datoria, dacă la apropierea Austriacilor ar fi răspuns printr'un refus încăpăținat. Comisiunea cuotelor n'a enunțat numai, că urcarea cuotelor n'ar fi un lucru întemeiat, dar a declarat, că este gata să ia în socoteală ori-ce excepție echitabilă. În anul 1896 ea a spus, că din vreme în vreme unele corecturi sunt de trebuință și s'a arătat gata a sta la tocmeală cu condițiunile dreptății și ale echității. În 1891 comisiunea a declarat, că la intrarea unor poziții se pot găsi unele lucruri, ce nu sunt tocmai în răzânduială. Mai mult comisiunea n'a putut să sicut la începutul negocierii, mai ales când Austriacii au venit cu pretențiunea absurdă, ca cuota să fie

statorită în proporție cu numărul populațiunii. Mai târziu însă respingerea încăpăținată ar fi fost o nesocotire a datoriei noastre. Se poate că alții ar fi procedat cu mai multă înțelepciune decât noi.

Comisia nu e vinovată nici de asta nici de învinuirea ce i-o face Kossuth Ferencz, că aci comisia ar fi fost înșelată. Cu toată puterea conștiinței sale ministrul-president zice, că sentința aceasta e nedreaptă. Din chipul, cum el și soția sa au apărut interesele țării, adversarii pregătesc acum arme și noroiu, ca să asviră asupra comisiunii, care pas de pas a luat în apărare interesele țării. Kossuth Ferencz a numit lucrul absurd acea basă a comisiunii, că a socotit averea populațiunii după contribuția acesteia; greșete însă când susține, că comisia ar fi pus toate dările în socoteala venitelor și averii țării. Ea a socotit numai dările statorite pe basă egală. Ear' aceasta nu este numai părerea comisiunii. La 1867 Ghy. zy Ká'mán încă a fost de părerea aceea, și tot asta o susține și economistul englez Giffen. Când comisiunea și a ales această basă de apărare față de atacul absurd al comisiunii austriece, atunci nimeni n'a socotit-o aceasta ca lucru absurd. Széll declară și i-se va crede vorba, că lucră la 1896 a fost convins că cuota trebuie urcâtă pe temelii de la 1867. A spus-o aceasta și alegătorilor săi, numind o cifră aproape de numărul 34. Că n'a adăo aceasta și în publicitate, e numai cauza, că dânsul era președinte e comisiunii pentru cuota.

Face pe larg istoricul urcării cuotelor și arată motivele pentru care Ungaria a trebuit să urce cuota. Revinând la învinuirile ce-i-a făcut, opoziția, el zice că Polónyi a vorbit de un junctim psihologic. Asta nu o pricepe; declară însă cu toată hotărârea, că procedura de așezare (a'utalâ) are să intre în vigoare cu 1 a Ianuarie a. e. Dânsul nu va îngădui aci nici modificări, nici amănare, ori se va face asta și în Austria, ori nu. Dacă se va face, atunci suntem în regulă, dacă nu, a noastră lege se va pune în vigoare ca oricare și prin aceasta noi urmăm calea legală.

Polemizând apoi cu Polónyi, Széll declară și arată cu cifre, că în ce privește darea de spirit Ungaria n'a suferit nici o pagubă din pricina Austriei.

A trecut apoi la chestia pactului din 1867. Opoziția mereu strigă, să rupem cu acest pact. Așa nu se poate și nu este permis s'o facem. Nu e trebuință de așa ceva și nu mai ales din interese mari pentru binele și siguranța Ungariei însăși. Avem trebuință de pace, de liniște și acestea numai legătura din 1867 cu Austria le poate garanta.

Recunoaște și Széll, că urcarea cuotelor este o grea juriță pentru țară; dânsul însă nu din slugărnicie o recomandă aceasta. El n'a umblat nici odată după scaunul presidential de ministru, ci evenimentele l-au chemat în acel scaun. Căci ea-i este grea și spinoasă, dar pe calea aceasta îl conduce numai puterea conștiinței și a convingerii sale.

Convocarea congresului sârbesc.

„Zastava“ are știrea întemeiată, că congresul bisericii sârbești s' va întruni la primăvară, în luna Aprilie, ear' alegerile pentru congres s' vor face în luna Martie. Causa amânării până acum a convocării a fost patriarhul Biancovic, care într'una a șoptit guvernului, că spiritele între Sârbi prea sunt în mare ferbere și că n'ar fi consult a-i convoca la congres, pentru care el și așa n'ar lua nici o răspundere.

Causa Sârbilor în dieta Croației.

În ședința de Mercuri (13 Dec.) a dietei croațe deputații sârbi Milechic și Popovici au interpellat pe Banul în cauza folosirii steagului sârbesc și a egal îndreptării cirilice. Banul conte Khuen-Hödervây, între altele a răspuns, că regretă foarte mult și condamnă conflictele, dar' acestea, așa crede,

cu timpul vor înceta. Banul nu oflă lucru ducător la scop, ci chestia aceasta a Sârbilor să fie regulată din partea dietei, fiindcă aceasta ar înispră și mai mult contrastele între Croați și Sârbi. Ear în ce privește chestia cirilicea, aceasta a fost regulată deja prin o lege din 1897.

Războiul dintre Englezi și Buri.

A cincina înfrângere a Englezilor — Pierderile lor — Ce o să fie?

După ce generalul Methuen a fost bătut la Modder-River și generalul Gatacre (care mergea să mântuie din strîmtoare pe Methuen) a fost crunt bătut la Stormberg, se știe acum că Dominecă generalul Gatacre a fost bătut și a doua oară. Lupta aceasta, în care nu se știe încă bine căți Englezi au perit, este cu atât mai rușinoasă pentru Englezi, cu cât trupele lor au ajuns în așa învâlnășeală, că tinerii englezi au tras (se înțelege, din g'șală) asupra s' d dărilor englezi.

A doua înfrângere a generalului Methuen s'a întâmplat Luni pe înălțimile de la Maggerfontaine, lângă Modder-River. El a vrut să scoată adevă pe Buri din strîmtorile lor, dar a fost respins. 41 Englezi au fost prinși. Intre cei omorâți este și generalul Wanchappe. Pierderile Englezilor sunt foarte mari.

Ca în ce strîmtoare sunt, arată și faptul că din Capstadt s'a mai trimis în ajutorul lui Gatacre două regimente și câte-va tu u l.

Pierderile englezilor se ridică până acum la aproape 10000 oameni.

Și mai grav e că între Englezi bătute tifosul (lungoarea).

Trecut-a umbra legii!

Avem știre, că la venerabilul Consistor Arădan s'a făcut arătare împotriva protopopului Ioan Giorgia din Buteni, care pentru a scoate deputat congresual pe cumnatul său Dr. Popescu, a încercat să abată pe preoții de la calea cinstei, indemnându-i la falsificare de protocoale și alte apucături nevrednice.

Fiind hotărît să rupă cu trecutul rușinos, în care se făceau astfel de lucruri, Preasfinția Sa episcopul Goldiș, în înțelegere cu consistorul, a rinduit cercetare împotriva protopopului din Buteni. În curând ne putem aștepta, ca tinărul mieldar al „neamurilor“ să fie suspendat din slujbi, și o pedeapsă grea să i-se dea. Să-i ia astfel pofta a mai umbla cu blăstematii și să se dea o pildă și altora, destul de slabi pentru a căde în păcatul să sevrșească asemenea lucru.

Dl Giorgia este cu atât mai vinovat, cu cât abia se vîzu protopop, și repede se apucă să pună în practică toate ticăloșiile pentru cari Sinodul din acest an a rinduit cercetare și împotriva altui mieldar al „neamurilor“, împotriva dlui Hamsea, protopop în Lipova.

Nădejduim că se va și curma astfel răul, ce atîta vreme a ros la rădăcina eparhiei Aradului.

EXCURSIUNE română la PARIS.

La expoziția un versală din anul 1900.

Pentru a înlesni și Românilor din statul ungar mergerea la expoziția din Paris la anul 1900, dl Dr. I. Suciu și soția sa intrat în legătură cu întreprinderea „Budapest-Paris“ din Budapesta, cu scop de a da posibilitatea, ca Români să meargă la Paris deodată ori în mai multe cete, dar' totdeauna în societate curat românească, cari societăți să aibă apoi la dispoziție ciceroni și arangiatori știutori de limba românească.

Condițiuni de primire și participare întreprinderea „Budapest-Paris“ din Budapesta primește îngrijirea de toate speșele legate cu călătoria la Paris și petrecerea timp de 8 zile acolo a fiecărui Român pentru o sumă fixată.

Prețul. Cel cari se anunță în anul acesta vor plăti 270 fl. de persoană. — Cel cari se anunță de la 1 Ianuarie 1900 încolo să solvească 280 fl.

Sumele acestea se pot plăti în lunare ori tref-lunare așa, ca întreg suma să fie plătită până la sfârșitul lui Ianuarie 1900.

Spre a ușura înștiințarea încă de acum pentru a se pute orienta în prim numărul participanților, s'a mijlocit la întreprinderea „Budapest-Paris“ facerea pe lângă trimiteră sumei de 250 fl. la anunțare, participanții să fie scutiți trimiterea restului în rate lunare ori tref-lunare, ei să poată solvi restul de 230 fl. deodată ori când până la termenul de la Ianuarie 1900.

Anunțările au a se trimite la adresa Dr. Ioan Suciu, avocat, deodată cu suma de 25 fl., care va fi administrată la întreprinderea „Budapest-Paris“. În contra tref-lunare de primire, ce se va trimite participanților. Restul prețului are să se trimită la termenul ori terminale fixate însuși participanților, pe acela de înștiințare ori tot la adresa Dr. Ioan Suciu, ori casa de păstrare mai din jos deșgă.

Timpul călătoriei se va hotărî după avizul celor cari vor participa, și după ce li-se va comunica programul treagă a expoziției, precum și a celorlalte festivități ce se vor petrece în Paris și durata expoziției. Acia, cari vor fi pedecați a pleca la timpul ales de oportunitate, vor pleca în cote mai mult termenul acomodat lor.

Călătoria: se va face numai cu trenuri accelerate, în vagoane de clasa I. și II., cel mai mult 6 persoane într'un vagon. Două nopți și o zi se vor petrece în München la hoteluri de rangul prim. Nutrirea se va întempla pe seara întreprinderii în vagon restaurant ori garile și hotelurile orașelor în cari vor excursioniștii.

Sederea în Paris. Fiecare va avea odaie separată în hotel de I-ul rang, membrii de familie câte 2 în o odaie. După posibilitate toți membrii excursiei într'un hotel ori în 2 hoteluri aproape în Paris sederea va fi opt zile.

În tot acest interval locuința și mâncarea în hotelurile cele mai bune.

Visitarea expoziției se va face caldăz experti. Suirea pe tarrul Eiffel, intrarea gratis la tot felul de spectacole.

Seara: la teatre ori alte locuri distracție ori participare la festivități în interiorul expoziției.

Să-bări, congrese participare la toate rezervate.

În jurul Parisului: Excursiuni Versailles și Saint Cloud.

Cine vrea să mai stea în Paris peste 8 zile, va anunța cu 3 zile mai înainte și i-se vor face mici favoruri.

Plecarea către casă: Fiecare participant vrea, cu diferență că cel ce pleacă grupă vor fi și pe cale către casă văzuți cu nutrire pe speșele întreprinderii. Reîntorcerea se va face prin Hildesheim, Tirol. Biletele retur au valoare 6 ș. mâni și călătoria se poate întrerupe.

Bagaj poate duce fiecare, greutate 25 kgr. gratis. Pentru a fi scut de plăceri pe drum bagajul va fi vizitat mai la sosire în Paris (la hotel).

Înpelecat fiind cineva a călătoriei, să anunțe aceasta până la timpul de băierei trenului plecării și ori va plăti (vînde) biletul său actual, ori va plăti suma vîndută cu detragerea celor 100 fl. taxa de participare la expoziția de la întreprinderea.

Serviciu medical Trupa participanților va avea un medic român la dispoziție la deursul călătoriei și în Paris.

Bunul solvî și participanților să se vîrea și să se păstreze la „Budapest-Paris“ cîrăși tak nek, benzinar rezerve și în Budapesta. Koronahenz-gat-z-3. Bilete participare se vor primi numai după solvarea sumei întregi. Solvîria se vor face chibzuit de postă.

ULTIME ȘTIRI.

Londra, 15 Dec. În urma înfrîngerii generalului Methuen, ministrul marului mobiliza și coraul dl 7-ea a armatei pre um va chema și rezervă corpușului D: aseneni e va trimite în Africa regimente de artilerie.

Intre cîrăși în lupta de la (aproape de Modder-River) este și jorul Wanchester. Dn regimentul de artilerie „garda neagră“ au mul răniți mai 160 soldați.

INTERNATUL din CARANSEBEȘ.

Duminea trecută, cu prilegiul sfințirii și deschiderii internatului teologic din Caransebeș, sârbătoare la care au fost de față P. S. Sa bunul Episcop *Nicolae Popea*, Escelența sa generalul *Serafin*, P. C. Sa archimandritul *Musta*, precum și alți aleși ai diecesei, — dl *Iuliu Olariu*, director al institutului, a rostit următoarea vorbire:

Prea Sfințite Domnule Episcop!
Mult onoraților domni!

Sute de ani au trecut de când un înțelept a rostit cuvintele: „Toate au timpul lor și pentru tot lucrul sub cer este timp.”

Acest adevăr se întărește azi, când cu atâta însuflețire și bucurie serbăm deschiderea întâiului internat teologic în eparchia ortodoxă a Caransebeșului.

Providența cerească, ale cărei planuri sunt necuprinse și neînțelese de mintea omenească, înălțuiește întâmplările așa că o generațiune are înaintea sa un șir mai scurt ori mai lung de fapte mari, cari formează epoci în viața unui popor.

Aceste fapte mari îndeamnă pe cei ce le moștenesc la lucrare mai intensă, pentru-că le arată că, făcându-se ceva cu chibzuire și bună înțelegerea celor chințați, reușește, dar' le spun tot-odată de ce au să se ferească în viitor.

Astăzi în această diecesă se petrece un eveniment nu puțin important, un eveniment epocal, pentru-că biserica ei se înzestărează cu o nouă fortăreață. Astăzi se pune temelie unui nou chip de creștere a servitorilor altarului lui Dumnezeu. Astăzi această diecesă poate zice că, deși e încă tânără și dispune de puține mijloace, dar' a jertfit tot pentru-ca să întemeieze instituțiunea, în care viitorii preoți să se înzestăreze cu mai temeinice, mai bogate arme morale și spirituale pentru lupta ce-i așteaptă în activitatea păstorească.

Din aceste zidiri, deși modeste, fiind grația dzească asupra lor, pot eși zeloși și rezoluți apărători ai bisericii și națiunii. Aici se poate arunca sămânța generațiunilor cari, conștiente de înălțimea chemării lor, să se jertfească pentru interesele mai înalte ale bisericii și națiunii. Aci preoții viitori pot cunoaște adevărata înțelepciune și învățură, pot căpăta învățătura prevederii, dreptății, judecării sănătoase, pot căștiga priceperea cărmuirii de sine; cu un cuvânt, pot ajunge la începerea înțelepciunii, care este frica de Dumnezeu.

Și dacă preoții, care vor eși de aici, vor fi conștiențioși în aplicarea celor învățate, apoi vor fi recunoșcători celor ce s'au îngrijit să le dea această instituțiune, vor fi vrednici lucrători în viața Domnului, numele lor vor fi scrise în cartea celor vii; ei vor pute zice: „Luptă bună am luptat, cursul am sfârșit, credința am păstrat”, iar dreptul judecător le va da răsplătire cu muna dreptății, zicându-le: „Bine, slegi bune și credincioase peste puține știți fost credincioase, peste multe vă voi pune, intrați întru bucuria stăpânului vestru.”

De demult bărbați adânc cugetători și binemeritați ai acestei diecese s'au ocupat cu ideia înființării unui internat pentru clerici.

Între cei din'ăiu și mai înălțărați propagatori, susținători ai acestei idei a fost, cum este cunoscut, întâiul episcop ortodox român dela reînălțare, în Domnul fericitul Ioan Popasu. Avut a el în inimă să zidească casă, unde tinerii preoți să se adape cu învățaturile evangheliei, să se nutrească cu spiritul adevărat preoțesc. Și a binevoit Domnul această intențiune a în Domnul fericitului Arhiepiscop, dar' nu i-a dat să o

realizeze, ci cum a oprit odinioară pe David dela zidirea templului și a lăsat-o moștenire fiului său, înțeleptului Solomon, așa deschidea internatului teologic a transmis-o demnului urmaș în scaunul arhieresc, Prea Sfinției Voastre.

Mândri putem fi noi fiii acestei diecese, că Providența dzească ne-a luat sub scutul său și ni-a trimis astfel de conducători care, având minte luminată, sentiimente nobile, inimă caldă pentru tot ce e bun și folositor, după ce am scăpat de jugul străin, ni-au dat ideia operelor mărețe, sau le-au dus la îndeplinire.

Recunoșcători să fim acestei providențe și să îndrăsnim în viitor, căci mare e Dumnezeu părinților și faptele lui sunt minunate. Făcut-a nouă mărire cel puternic și sfânt e numele lui. Mila și bunăvoința lui din veac și până în veac spre poporul românesc, care totdeauna a nădărdit spre dînsul. De aceea, cum zice prorocul: „A adunat pe cel sfârșimat și a luat pe cel lăpădat.”

Astăzi facem un început și fiindcă greutățile începutului adese sunt așa de mari, că unul singur nu le poate învingea, de aceea să rugăm pe atotputernicul Dumnezeu, să trimită asupra acestui internat „Duhul înțelepciunii și al priceperii, duhul sfatului și al puterii, duhul științei și al temerii de Dumnezeu;” ear' pe Prea Sfinția Voastră și pe toți binevoitorii neamului nostru rog să-mi stați într'ajutor cu sfatul înțelept, ca așa elevii acestui internat să fie conduși pe calea adevărului și să se preamărească numele Dumnezeului nostru în vecii vecilor.

De pe Câmpia Aradului.

(Concertul din Comlăuș și Unguri pacoste !)

Un proverb românesc zice: „Dă-i degetul că-ți cere mâna toată”, și aceasta cu arangerii concertului din Comlăuș s'a întâmplat chiar așa.

Comitetul arangiator luând în considerare că Românii din Comlăuș cu nemții din Comlăuș și S. Ana trăiesc în nemijlocită apropiere și încă în armonie deplină, a aflat de bine a invita la „concertul” dat în 13/25 Noemvrie și vre-o câte-va familii germane și vre-o două-trei familii ungurești. Aceasta și pentru aceea, că nu este petrecere în St. Ana, la care să nu fie invitată și inteligența română din Comlăuș — deși nici când n'au luat parte. Deci și noi am cugetat că facem bine invitându-i pe ei la „concertul” nostru, firește, deoarece ce li-am trimis invitații românești, în altă limbă n'am tipărit, căci n'am aflat de lipsă. I-am invitat și puțin au și venit.

Concertul s'a început la 7½ ore seara. Dintre străini am observat că sunt de față dl I. Varjassy apotecar, Dl A. Bercy prof. la școlile civile, G. Jeleș cond. of. post. din St. Ana etc. Atât cântările executate de „corul economilor” d.n. loc sub conducerea învțătorului Ioan Roșu, cât și declamațiunile au succes spre mulțămirea tuturor: ba două dintre cântări au trebuit cântate încă odată. Dintre declamațiuni a fost primită cu o deosebită plăcere poezia „Limba mea” declamată de Sofia Boțoc, o fetiță abia de 8 ani, îmbrăcată în costum național.

Au urmat apoi: „Bătuta”, „Călușierul” și „Hora de la Plevna”, jucate de 12 flăcăi în frunte cu tinerul inv. Ioan Musca, cari încă au succes spre mirarea tuturor și în deosebire a străinilor cari erau de față.

După concert nu încetau a ne lauda chiar străinii. Îndosobi laudau pe inv. I. Roșu și se mirau, cum economii noștri pot să cânte în atâtea voci și așa de frumos. Va să zică până aici toate au mers în rînduială, căci străinii cari au fost de față înțeleg bine ce însemnează a fi om cinstit și de omenie și au văzut și știut înainte, cum e concertul nostru și că înzădar este

a cere ce nu so poate. Dar, durere, aceasta nu a putut merge tot așa până în sfârșit.

La 2 oare după miezul nopții trei Unguri plini până în gumaz, încât abia mai puteau sta pe picioare, intră în sală și cu obrăznicie ne mai pomenită cer a li-se trage un „csárdás”, ceea-ce de sine se înțelege n'au căpătat. Atâta a fost destul ca să-și facă gârgăuni în cap și ar voi Români să-i omoare și cu toate că învățătorul Ioan Roșu a primit toată răspunderea și a chesășuit că nu li se va întâmpla nimic, totuși îndrăsnesc a ne învinui în foile lor, că viața lor între noi a fost în primejdie. — Adevărat: Turcul te bate, „Turul te judecă”, — Mai mult voi scrie după cercetarea ce s'a pornit contra noastră în partea fibireului din Siria. —

Dăscălușu.

D'ale învățătorilor.

S'a trimis tuturor învățătorilor următoarea adresă:

Reuniunea învățătorilor români de la școlile confesionale din diecesa Caransebeșului în adunarea sa generală, ținută la Orșova, a decis edarea unei foi, ca organ al Reuniunii, în care, afară de lucrări din sfera pedagogiei, să se publice și comenteze toate legile, ordinațiunile și regulamentele referitoare la învățatori și școală.

Comitetul central în ședința sa din 30 Octomvrie a. c., după o dezbateră serioasă, a aflat, că edarea unei astfel de foi este neapărat de lipsă pentru învățătorii noștri și a decis, ca foaia să apară începând de la 1 Ianuarie 1900 sub direcțiunea *O-lui Dr. Petru Ionescu*, profesor la institutul pedagogic în Caransebeș și a unui comitet de redacție compus din domni învățători: *Traian Lințu*, *Ioan Marcu*, *Traian Hențu*, *Ioan Vidu*, *George Jian*, *George Dragoescu*, *Nicolae Băiaș*, *George Joandrea*, *Constantin Limba*, *Ioan Ciurciu*, *Iosif Velcean*, *Romul Ancușu*, *George Cătănu*, *Petru Bandu*, *Ioan Caba*.

Foaia va apare în Caransebeș în fiecare lună și va costa pe un an 2 coroane. Având însă în vedere, că Reuniunea nu dispune de un fond așa de mare, ca să poată tipări foaia pe speșele sale, s'a aflat comitetul central necesitat a lua concludul, ca numita foaie să apară numai în cazul, dacă se vor pute acoperi toate speșele din abonamente.

Fiind încredințați, că și P. T. D Voastră sunteți convinși de necesitatea unei foi pentru apărarea intereselor învățătorilor români, ne permitem a ne adresa cu rugarea, să binevoiți a ne sprigini în întreprinderea noastră prin abonarea foii, în care cas vă rugăm, ca cel târziu până la 10 Decemvrie st. v. a. c. să binevoiți a ne trimite abonamentul pe un an, ca să ne putem orienta cu privire la abonenți, căci, conform concludului comitetului central, numai așa vom începe cu edarea foii, decât se vor anunța destui abonenți.

Abonamentele binevoiți a le trimite la adresa *D-lui Nicolae Velcu*, învățător în Caransebeș.

Din ședința comitetului central ținută în Timișoara la 30 Octomvrie v. 1899.

Traian Lințu, *Ioan Marcu*,
vice-președinte,   notar general

Adunarea din Oravița.

(Urmare și fine.)

Urmează apoi chestiunea examenelor școlare; încă o chestiune actuală și de interes general.

Voind a ne ocupa mai de aproape cu chestiunea examenelor, ni se pune în vedere, că adunarea generală a reuniunii noastre

ținută în Lugoj, prin referentul ei de atunci dl *George Jianu*, a subșternut Ven. Consistor diecesan din Caransebeș un memoriu în chestiunea aceasta; deci să așteptăm până vom vedea, cum se va decide în cauză din partea forurilor mai înalte.

Nu știu ce și cum va fi referat dl *Jianu* în cauză! Dar' nu mă îndoiesc, că chestiunea examenelor școlare ar fi ajuns pe mâni rele; căci trebuie să constat aici, că dl *Jianu* pe lângă că se ține de cei dintâi învățători de la noi, mai este orator și scrietorul cel mai bun între noi. D-sa va fi și corăspuns pe deplin obligamentului ce i-s'a impus de a tracia chestiunea examenelor.

Am auzit și cu ocaziunea aceasta păreri și pro și contra examenelor școlare. Adevărat că examenele în forma lor de azi, cu comisari școlari etc. sunt condamnabile, și din toate punctele de vedere cad sub critică. — Dar' cu toate acestea, nu ne putem desbrăca așa ușor de ele, parte că poporul s'a obișnuit cu ele, parte că și noi n'am datat cu ele. Apoi abstrăgând de la impregiurarea aceea, căci câte unul mai zorim în școală „de dragul lor”; dar' a lăsa copii de la școală la finea anului școlar eacă așa, cum lasă d. e.: păstorul vitele de la turmă toamnă, ar fi prea degradător, prea umilitor pentru noi. — Alta e la școlile de stat sau comunale. Acolo ministrul își face controlul sau ori când în decursul anului despre starea învățământului prin bărbați experți.

La școlile noastre confesionale, poporul, care susține școala și pe învățători, dorește să vadă barem cu ochii școlari. Și legitimă e această dorință a lui!

Deci nu putem cere examenele a se cassa. Să cerem însă să se reformeze.

Și fiindcă legea dispune, că cursul școlar pe sate are să țină numai 8 luni; ear' ordinațiunea ministerială mai nouă dispune, că acel curs școlar are să se înceapă nesmiatit la 15 Septemvrie, eu am propus ca: despărțământul nostru să vină în adunarea generală viitoare cu propunerea; ear' adunarea generală primindu-o să intervină la Ven. Consistor diecesan, care să dispună ca cursul școlar să se înceapă nesmiatit la 3/15 Septemvrie și să se finească în întreaga diecesă la 3/15 Maiu, cu examen ca festivitate școlară, dar' fără comisioane examinătoare străine.

Mi-s'a obiectat că totuși să așteptăm până se va decide în cauză, de cătră forurile mai înalte.

Cu acestea, peste punctele următoare la ordinea zilei fiind timpul tare înaintat — s'a trecut mai repede și adecă:

La punctul: înscrierea de membri noi, se înscrie și primește de membru nou dl *George Poenariu*, inv. în Săcaș.

La punctul penultim: Incassarea taxelor, nereșpunzând cu banii nime din cei prezenți, ni-se impart de arândul provocării de plătire exmise de la presiul reuniunii.

La punctul dintâiu amănat atunci până la fine: „Alegerea funcționarilor despărțământului, se realeg funcționarul cel vechi fără nici o excepțiune. — Aici Spect. dn *Trăilă* din înăscuta-i modestie declină de la sine onoarea de a mai figura ca președinte al acestui despărțământ, care are cel mai bravi învățător, care are din ai sei chiar vicepresidentul reuniunii. La acestea răspundea *Țăran* zicând: fiind că dl *Trăilă* se ocupă cu pedagogia ca ori și care da-căl și pedagog: i se cuvine să fie președinte; a doua, fiindcă sub presiul D sale, ca unul afară de corpul învățătoresc, mai liber, mai viu pot discuta învățătorii chestiunile școlare: deci se cade să fie D sa președinte; și a treia, e bărbatul cel mai respectabil în cercul nostru: deci i-se cade să ne fie președinte, propune numai să i strigăm un întreit: Să

trăiască dl președinte Trăilă; ear' D sa cedând vorbeii „vox populi”, rămâne și pe viitorpreședintele nostru. Eu îi potesc să-l vedem mulți ani cu bine și cu sănătate între noi.

Cu acestea s'a finit adunarea, după ce mai înainte ni-se recomandă de la presidiu procurarea Almanachului învățătoresc din care dl președinte Trăilă plătește un exemplar pe seama bibliotecii despărțământului.

Să ne vedem sănătoși în adunarea de la primăvară în Ciclova mont.

Cârnecea, la 19 Noemvrie 1899.

Sava Molin,
învățător.

Învățătorii ortodocși din tractul protopresbiteral Chișineu și-au ținut adunarea de toamnă pe anul administrativ școl: 1899—900 la 26 Noemvrie v. în localitatea școlii confesionale române gr. or. din opidul Chișineu (cott. Arad).

La oarele 9^{1/4}, fiind de față toți membrii despre cari s'a presupus a fi putut sosi până la menționata oară — cu toții am purces spre sfta biserică, unde din partea Revrdss. domn Dr. Ioan Trailescu, protopresbiter și ocalnic preot, s'a oficiat chemarea Duhului Sânt.

După acest divin serviciu am plecat spre școală, unde dl coleg Grigoriu Mladin — după ce a rostit cu elevii rugăciunile obișnuite de dimineață — și-a început prelegerea sa practică conform ordului oarelor.

Fiind cu atențiune la decursul acestei prelegeri, nu pot zice alta decât că, ca să știi preda micuților elevi astfel de lucruri — pot zice nu prea concrete — într'un mod atât de intuitiv — apoi trebuie să dascălești cu deceniile. Dl prelegător a indicat îndeajuns calea naturală potrivită prin care se poate face ușoară înțelegerea lucrurilor ce se impun.

Acest învățător aproape septuagenar prin prestarea prelegerii sale practice cu micuții elevi, a dat dovezi destul de eclatante despre capacitatea și destoinicia sa în ale pedagogiei.

În urmarea acestora prelegerea-i s'a și declarat de foarte îndestulitoare.

Mult am apretiat și disciplina, care poate servi de model fie-cărui învățător.

După dimiterea elevilor, dl președinte Ioan Volentir prin o vorbire acomodată — deschide ședința.

Conform programei urmează apelul nominal, la care răspund 23 membri; scuză basată și-a înștiințat la președinte numai dl Florian Popovici din Bichiș. Față de ceilalți absenți (9 la număr) ar fi de dorit, ca să se aplice ș-ul din regalamentul deja hotărât a fi pus în practică!

Afară de membrii ordinari au mai luat parte la adunare: Rever. domn Dr. Ioan Trăilescu, care prin părintescul seu sfat mult a îndreptat firul discuțiilor pe calea obiectivității; apoi domnii: I. Groșorean și T. Cherechean învățători în Galșa.

Între punctele programei mai al s 2 au fost de o îndoită importanță: a) Dreptul de examinare în examen și b.) Desbaterea statutelor înființării societății mortuare a Inv. din diecesă.

Cu referință la punctul prim — după-ce au luat parte la discuție membrii: Stana, Dolga, Buștea, Boar. Crișan și Capra — se decide, că examinator în examen are să fie învățătorul. Ceea-ce de altcum e și foarte natural, căci cine are datorințe, trebuie să aibă și drepturi.

Relativ la punctul al doilea releviez că ducerea în deplinire a ideii sulate — cu puține amendamente fiecare membru a primit-o de a sa.

Onoare și laudă se cuvine inițiatorilor acestei umanitare idei!!

La orele 1^{1/2} p. m. eshauriându-se programul, ședința se ridică.

A urmat apoi masa comună la restaurantul „Coroana”. Dintre toaste în primul loc remarc pe cel al Rev. Domn Dr. Ioan Trailescu, rostit în sănătatea Prea S. Sale Dlu Ep. diecesan: Iosif Goldiș, zicând într'altel: „... Știind că P. S. Sa e unul din aceia care au dascălit aproape 30 ani — putem nutri firma speranța, că va și ști alina durerile învățătorilor...” Dl Ioan Volentir a toastat pentru dl șef tractual, ear' Învățătorul I. Crișian a purtat un toast în sănătatea și'n onoarea învățătorilor încărunțiți în oficiu.

B.

Din Banat

Varadia, în 8 Dec. n. 1898.

Prin înțelegere și voință tare săvârșesc oamenii și lucrurile cele mai mari și grele, numai zădul și însufățirea să nu lipsească.

Înainte cu călă va ani am încercat a întemeia în Varadia, comună mare cu peste 800 numere, o casă de păstrare, dar, durere, din cauza neînțelegerilor între fruntași și conducătorii poporului nu s'a putut face. — Astfel acum din banii Românilor cel mai mare folos îl trag străinii, nemșii din Kuderitz (Toms-Kutas), o comună abia de 120 numere, căci ei tațesf fiind și au înființat nu una, ci încă două case de păstrare, unde Românii din Varadia datur-se zăcl de mit de florenți.

În Oravița de mult s'au gândit oameni și la întemeierea unei asociații de consum, ba deja era și înființată, însă în curând ne pomenirăm fără ea, fiind-că acționarii respectivii au prefăcut-o în institut de banii „Oravicieni” de azi, care în ser-veste spre fala Românilor și de care asemant era lipsa cea mai mare, dar tot așa de lișă este și o asociațiune de consum într'un centru românesc ca Oravița, unde deschizându-se o prăvălie mare ca bunăoară în Făgă și Caransebeș neguțătorii români din pregur și întreaga românime ar alerga acolo, ca la o casă a lor, spre a-și cumpăra marfa bună și cu preț moderat, și cu toate acestea trece an după an fără a se face ceva în cauza aceasta ca și în privința proiectatei școlii civile române de feti, perând compatrioții nostri de alte naționalități avându-le acestea merg cu paș repede înainte, întărindu-se tot mai mult și mai bine spre paguba noastră națională necăculabilă...

E deci vremea, ca să ne apucăm odată și noi de lucru, să ia numai onorata inteligență din centru inițiativa și apoi noi ne vom face datorința spriginindu o din toate puterile.

Să voim și vom putea. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Eufiem Mioc,
negustor.

Valea Almașului, în Noemvrie 1899.

Cu mare plăcere aș fi luat peana în mână să scriu și despre examenul ținut cu elevele școlii comunale române (pe

hârtie e română, în fapt însă nu) din dul nostru *Bozovicia*. Deoarece ceva îmbucurător nu aș fi putut am ales tăcerea. Trebuie însă să că tăcerea mea a avut urmări și

Impregiurarea, că instrucțiune toată ziua suferă, pentru că conștie, mă face abia acum să scriu toriu atât la examenul din acest an, la alte afaceri foarte îngrijitoare. o fac, nu din vre-o uia personală, mai cu nădejdea, că cel puțin pe unele se va îndrepta răd, căci poaia nici un cas nu.

Școala noastră e de caracimunală română. Limba de propuncea română, pentru că se suține din dul grăbit-rese.

După-cum se vede, condițiunile frumoaș, dar sunt acățate în curteei chemați a le lupini. De căe rugat și rog pe Dzu, să ne scape șia oamenilor noștri! — Aceștia pe că și-au uitat de sine, nici habar nu este vre-un regulament școlar în condiția militar. Când mergi în șalsalua în limba maghiară. Când elevă afară, se roagă ungurește. Cefumes. Preotul mergând la catechieieia merge la dăsuș și în limba latinulând pe preot per Djoară sa o lase afară

În urma acestui zel patriotic gligă învățământul, ear urmările în anul acesta mulți părinți și-a-ți țitele dela școală. În examen am servat și unele apucături, așa zăcltrale, eari dedau pe fetițe la obic

E vorba, că ce creștere primamanele noastre fetițe? Ce femei de să însă din ele cu afectările ca vață în școală?

Lucrul de mână nu se propun. În examen voiam să ved vre-un mână, însă ca în palmă. — Propun în aceea, că o elevă întreabă pe la cetire. Pe cât însă de îngrijite toate aceste seăderi metodice, mājitoare de cât toate e pornirea și rea învățătoarei cuzilei contrarului școlii noastre, stăpânim lucrează la contopirea școlii cu cea de stat. Acest vis diu se va realiza, și rezultatul le va șinea.

Așa se vede, că suțem preapintea învățătoarei noastre, care s'au în față protopretorelui și a Drucl

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

Poesii populare.

(Din giurul *Becașului*.)

Trandafir crescut în pae,
Însoară-te Nicolae,
Că-ți stă bine cu nevastă,
Ca trandafiru'n fereastă,
Și-ți stă bine cu muere,
Ca un bujor între pene.

Nicolae chică creată,
Școală te de dimineață;
Chica ta I numai de o biță,
Buzele-s de tămăiță.

Chica ta-i numai de-un fir,
Gura și de trandafir;
Chica ta-i numai de-un pâr,
Buzele-s de călapăr.

Chica ta-I numai d'un strop,
Gura și de bus ioc.
Chica ta t.ată-I inele,
Buzele-s faguri de mere,
Săruta-m'as eu cu ele.

Nicolae, buze moi
Vină pe sară la noi,
C'am un pâr cu pere moi,
Și le-om măuca amândoi.

Culese de: *Trăilă Negru*,
econom și cantor.

CUGETĂRI

de
Nathalia V. Eshtruh.

Pomișori și inimi — cum vă asemănați cu cât scartea taie mai adânc în mēduva voastră — cu cât vă cioplește și vă rupe mai multe vâstare, cu atât florile și fructele voastre sunt mai nobile... Ce crește sălbatic și necioplit, nu produce decât... frunză verde.

Alba regină crește pe cele mai sălbatice locuri ale Alpilor între gheață și zăpadă; cele mai nobile însușiri ale inimii cresc și se desvoltă în lipsuri și griji — și e indispensabilă această amarnică școală a vieții pentru desvoltarea lor — precum indispensabile sunt pentru Alba regină — gheață și zăpadă.

Pagini din istoria României.

Luptele Românilor
de
G. COȘBUC.

1876—1878.

III

Svircoliri pe sub pământ.

VII.

Când au crezut Românii că sunt apropiați în de-ajuns de ređuta Turcilor, au încercat să mai dea odată năvală asupra ei.

Se alesese pentru năvală o zi de Vineri — tocmai cu o săptămână înainte sărbătorii Sf. Paraschiva. Turcii aveau sărbătoare în ziua asta, nu numai obiceiuita lor Vineri, pe care o țin ca noi creștinii Dumineca, dar și un praznic mare de al lor, Ramazanul, ținut cu multă cușerăcie și rugăciune. Crezură ai noștri că vor pute lovi fără veste pe Turci gășindu-i în mână cu biblia lor, nu cu armele. Și într'adevăr Turcii erau la rugăciune când i au lovit ai noștri.

Românii s'adunaseră, cu multă liniște în piața lor, rînduiți pe compăni — la o

asvârlitură de peatră departe de ei și tocmai când era soarele cruce în eșiră dorobanții din Vlașca și din man și detaru năvală. În rînd cu o companie de oameni cu scăcl umpluți cu călți și cu fașine.

Alcătairea acestei compăni e frumoaș de credință și de vitejie. Companie erau flăcăi de prin māj regimante, eari s'adunară de ba și se lmbiară să meargă'n foc. Tenent umbra din regiment în întrebând: Cine vrea dintre voi de bună-voie în luptă? Și din toate răspundeau voinicii, așa că la urma mai toți erau gata să sară în foc alș apoi cei mai sprinteri!

Dorobanții de data asta nict puștile încărcate, ca să nu tragă și să deștepte pe Turci. Nici nu cu de plumb, căci din piața noastră s'ajungl din câteva sărituri la turcești, ear acolo era nevoe māj baioneta.

Ca vântul de iuți s'asvirl dorob paralela lor, repezi ca o furtună șmpa și cât ai bate în palme șanțurile turcești. Repezi au fost dar Turcii au fost și ei repezi. Alș pe Românii ivindu-se din șanțuș asvirlind cărțile de rugăciuni,

precum că comuna noastră Bozoviciu e: „Fetz n G meinde“. Frumoasă titlatură dela o învățitoare. Sărmau fond grăni jresce, de bajocură a mai ajuns!

Fără mai mare comentariu asupra celor de mai sus scrise, îmi ținau voie a atrage luarea aminte a consiliului școlastic, al cărui membru natural e preotul, asupra instrucțiunii. ca aceasta să se practice pe baza regulamentului școlar din fostul conflict militar aprobat prin Prea Înalta Resoluțiune a Majestății Sale Imp. și Regelui Apostolic dată 16 Octombrie 1877.

Aș avea foarte mult de scris; deocamdata însă numai atât; căci hârtia nu prea sufere toate; ear ca să pot ține pe On. cetitori în curent cu toate. cari pe toți ne interesază — îmi voi lua voie a continua, scriind toate, ce numai hârtia poate primi. —

„Adevărul“.

Din Munții-Apuseni.

Un Răspuns.

„Fericiți veți fi când vă vor bajocori și vă vor gonii și vor zice tot cuvântul rău împotriva Voastră, mișcând pentru mine!

În aceasta exclamare a Mântuitorului adămi mângâiere față de prigonirile și cleveștirile de rău stăgurate contra mea în „Tribuna Poporului“ Nr. 239 și 244 din 1898 de ortodoxul și Nr. 189 și 199 din 18.9 de Moșul și de aceea nu voiam a le răspunde. Nu voiam a le răspunde și pentru că știam, că nu sunt adevărate și vedeam că nu sunt dovedite cu nimic și mai vedeam, că am de a face cu un duh rău, nevăzut, care numai din întunecare găsește și nu la lumină, pe care nu o poate suferi.

Dacă totuși le răspund acum, o fac aceasta la dorința celor ce nu pot suferi astfel de procederi mărgave și pentru Onor. public, care dincausa tăcerii să nu creadă că se întâmplă așa lucruri slabe în munții noștri și în fine pentru că ortodoxul cel rău grăitor și Moșul cel rău făcător să creadă, că și au ajuns scopurile condamnable.

Și când fac aceasta declar cu toată tăria, că toate de câte mă grăiesc de rău despre cele întâmplate în parohia Cămpeni: certuri, încălcări de legi, procederea cu preotul Contes, cu înmormântarea soției lui, cu întregirea parohiei a doua, administrarea fondului școlar, cu darea votului de blam din partea comitetului parohial; apoi în

protopresbiterat: că nu sunt învățători calificați, că n'am îngrijit de zidirea bisericii din Albac, și că în unele locuri se administrează rău averile bisericești și a. — sunt neadeverate, în cât privește persoana mea, ceea ce pot dovedi cu acte oficioase la locul cuvenit și aceasta aș pute-o face și aici, dacă mi-ar permite oficiul.

Singură acea acuză aș recunoaște-o, că am dat copila la școală străină, dar după ce a terminat cursurile școlii române și după ce doresc a-i da o instrucțiune mai extinsă pentru asigurarea viitorului ei. Însă de am făcut numai eu așa dintre Români buni, am greșit, altcum nu.

Dacă toate cu câte m'au hulit sunt neadeverate, precum dovedesc actele oficioase, pe cari ortodoxul și Moșul nici nu le-au văzut, decum să le aște cuprinsul, — cum pot acești doi hahurezi, fiu întase-

recului, să strige în lumea mare atâtea bătăfeli asupra unui om cu familie, cu oficiu însemnat și chemare de folos în viața noastră și care om până acum de nimenea nu a fost dejudecat pentru vre o faptă imputabilă, ba poate recunoaște pentru fapte aprobate.

Lesne pot face, căci răutatea nu are marginii! Fiind conduși de aceasta și ortodoxul și Moșul, nu se gândează de nimic, numai să-și poată ajunge scopurile lor condamnable. Și Onor. public încă le va afla din cele arătate până aci. dar acești din Munții-Apuseni le știm mai bine și știmate, că se poartă din partea unor puținșo luptă contra mea numai din râvnă, de a-mi face rău, spre a-și ajunge scopurile și foloasele lor personale-egoistice, și de aci aruncă din ascuns cu hulă, necredincie, păcate asupra mea, doar se vor scăpa de

mine. Ce este mai mult încă: de multe ori ei abat spre rău cursul afacerilor și apoi tot ei strigă, că protopopul este de vină!

Pentru aceste scopuri ale lor publice hulele lor numai în Nr. „Tribuna Poporului“ menite a ajunge la popor, — atribuesc se deri, a căror îndreptare nu stă în puterea unui protopresbiter, — judecă lucrările mele, fie și bune, numai de rele. Acestea chiar ei le arată, fără să știe, căci zic: în Cămpeni au fost certuri, că unde sunt doi stăpâni (parochi) și eu le-am continuat, căutând a fi singur stăpân (paroch) și că eu fac numai ce mi-se plătește și pentru ce am profit, deși știu bine, că de 4 ani trecuți protopresbiterii nu mai au nici o afacere cu credințioșii pentru plată sau profit, dar și până a-unci nu am fost dejudecat, că aș fi luat ce nu mi-s'a competat.

În fine pentru ale lor rele scopuri atacă fondul școlar din Cămpeni, a cărui stare este mulțumitoare. dorind ca păditorii lui să afle de unde să-l atace și apoi să strige, că tot protopopul este de vină și tot pentru ale lor rele scopuri strigă, că reverențele nu văd bine pe cei ce apără adevărul și că reverențele nu sunt bune la administrarea de averi.

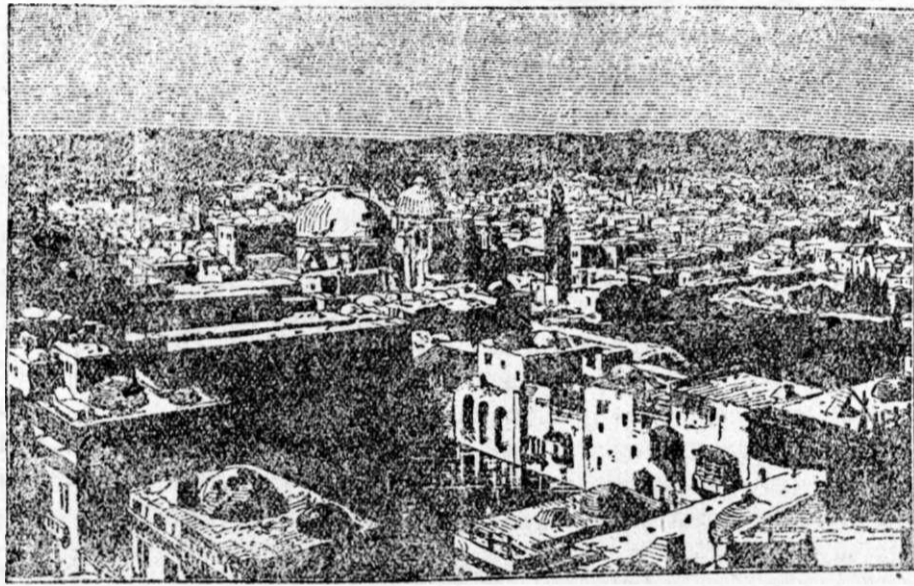
Bune recomandări, bune mângâieri pentru noi reverențele în aceste timpuri lepătoare! Mulți strigă: „preoți cu crucea în frunte“ și că de la noi așteptăm mântuire și par'că nimenea nu e te atăcat și hulit așa de mult ca preoții! Și Doamne! ce păcat! căci de se va lipsi preotul de cinstea lui avută la popor, acesta nu-i va mai zice părinte sfințite, ci părinte necinstite, căci așa a auzit din gazete.

După acestea fac declararea, că până când ortodoxul și Moșul nu vor dovedi cu acte la locul seu și de acolo pe baza de judecării, toate câte mi-li-au imputat, până atunci ei numai halesc și păcătuiesc și pentru aceasta nu-i va ierta nici Dumnezeu nici omul și în fine că dacă nu vor lucra la lumină, pui de năpărei sunt, cari cu al lor venin caută să acida!

Cămpeni, 22 Noembrie 1899.

Romul Furduiu,
protopop.

Ladismith.

În giurul acestui oraș și pentru ca el să fie mântuit de a căde în mâna Burilor, au luptat Englezii mai ales. Cu toate acestea, știrile din urmă vestesc că orașul a fost cuprins de Buri. El e însă mai mult ruină, căci aproape două luni de zile Buri îl bombardaseră în fie-care zi.

multă strigare pe parapet și deschisă un foc pustiitor. Și dintr'odată se porniră și tunurile de la Bucova doborând rinduri întregi din batalioanele noastre. Începură să urle și groazele tunuri numite „de la șosea“ — niște tunuri foarte mari al căror vuet era izvoit mai puternic de cât al tunurilor obișnuite — și pe care nu le întrebuntau decât la zile mari. Ear azi era zi mare a Turcilor, și praznic!

Dorobanții din Vlașca și din Teleorman apucară să ajungă la șanțul turcesc. Dar celelalte batalioane, care cum se ivau de sub pământ, erau potopite de focul puștilor și de obuzurile tunurilor, se rariu ca în poveste și să înălțămășiră, făcându-se între ele o neocindință așa de mare, încât nu puteau să-i mai dai de cășă!

În loc să lovim noi fără de veste pe Turci, ne loviră fără veste ei pe noi. „Erau cu un ochiu în cartea de rugăciune, dar cu celalalt la dușman“, zice povestitorul turc; și într'adevăr, au fost vredni de toată lauda Turcilor, căci asta e a soldatului. să fie cu ochii în patru.

Batalionul de dorobanți din frunte seșise de sub bătaia tunurilor și acum se bătea a perire la șanțurile redutei. Se încinsse luptă cumplită. Și ar fi rășbit ai noștri prin șanțul, dacă n'ar fi curs din toate părțile rezervele turcești și ajutoarele de pe de lături.

Începură Turcii să ne copleșască; căzură răniți tus-patru căpitanii batalionului. Comanda fu luată de locotenenti și de sub locotenenti dar căzură și ei. Soldații începură să stea în cumpănă.

Atunci sergentul Petru Călin ia sabia din mâna locotenentului (8), care căzuse, și în fruntea companiei năvălește spre șanț Soldatul Pirvu Marinescu sare cel dintâiu în șanț, și după el doi sergenți, Ion Marin și Stan a lui Nică. Indemnați de ei, sare compania întreagă, și după ei altă companie comandată de alt sergent, de Dumitru Pașcu.

De altă parte a șanțurilor sub oficerul Petcu s'ăventase cu steagul regimentului pe coama șanțului dar o spărtură de obuz trânti pe Petcu în șanț, rupând totodată prăjina drapelului, tocmai sub pânză. Prăjina căzu în șanț, ear steagul rămas pe coamă. Un Turc din șanț latinzându-se își puse mâna pe bucățica de prăjină a steagului, dar atunci săriră dorobanții spre steag, ear sergentul Tudor Hristea asvirlindu-se în grabă, se întinse cu întreg trupul peste steag, de-alungul pământului, și cu gara mușă de mână pe Turc. Apoi ridicând steagul și strigând: după drapel, copiii se reprăz unde era învălmășegul mai mare.

Ca și la 30 August, după moartea lui Mărăciuanu, lupta de astăzi a fost

condusă mai numai de sergenți și de căprari.

Batalioanele din urmă nu patură rășbi prin obuzurile turcești ca să vină în ajutorul dorobanților de sub redută, ear aceștia se răzură siliți să se retragă. Atunci ca să se rășbune, toate tunurile românești și rusești începură să bată Plevnița, cum n'au mai bătut-o, trăgând asupra ei cu nesprăză mână. Și se siliu să i măture păretele și s'o aprindă și s'o asvira în aer. Cinci ceasuri urlară tunurile. Apoi slăbiră rind pe rind. Și se făcu liniște pe câmpul de bătaie, și sosi și noaptea, acoperind cu întunerecul ei văile Plevnei.

VIII.

Dar de-odată prin întunec, cam pe vremea cinel, se umplură earășii văile de vuet.

Românii isbiră din nou Plevnița. Până acum ei nu încercară nici-odată să se lupte noaptea. Acum crezând că totuși vor isbi fără de veste pe Turci, se repeziră din nou asupra lor, chibzuind că prin întunec, dacă nu vor isbăndi, le va fi mai ușor să se deie îndărăt și să si adune răniții.

Fără să tragă cu tunul, chiar fără să desearce o singură pușcă, în tăcere ca stafinie, esiră soldații noștri din șanțuri și deteră navală cu baionetele întinse.

Nemai troytotul pașilor s'auzia, un troytot scurt și des, rășbind ca grindina. Turcii auziau bine sunetul pașilor, dar nu trăgeau de loc cu pușca, de aceea credeau ai noștri că șanțurile sunt slab apărate. Dar, iată când ajunseră dorobanții la șanț, îi găsiră numai un fulger de baionete: șanțul era plin de Turci, umăr la umăr, și toți cu baionetele în sus. Fiind peste puțină să s'asvira în baionetele lor, Românii începură să tragă foc asupra șanțului, dar neputându-se apropia destul, se băteau „cu pământul“.

Atunci o mână de oameni alergară spre o gură a șanțului, ear căpitanul Vasiliu cu ai lui spre altă gură. Românii trăgeau acum de-alungul șanțului în mulțimea cea strimțorată a Turcilor și-i pustiau. Turcii nu se puteau învârți și nu puteau întrebunța pușca; începură deci să se îndese spre gurile șanțului ca să iasă la larg, ear si noștri se străduiau să-i ție în șanț, ca să poată da în grămadă.

Și se făcu o imbulzeală de nespus la gurile șanțului, și se porni o încăierare de oameni și o svirecolire cum n'au mai văzut Românii. Căpitanul Gănescu cu ai săi s'a apropiat acum de șanț, ca să ia pe Turci la răspăr și dela mijlocul șanțului. Dar prin întunec el n'a băgat de seamă, că Turcii aveau căngi lungi prin șanț, și când s'a

PARTEA ECONOMICA

Despre meserii

(Urmare și fine).

(Societățile pentru spriginirea învățătorilor; supravegherea lor și a calfelor. Ce vină au măestril români și cum să și-o îndrepteze?)

Sunt mulți ani de când încercam să întărim clasa meseriașilor, spre ce scop în toate orașele mai însemnate s'au format societăți de ajutorare, ear de un timp chiar și din fondurile culturale s'au scris stipendii pentru ajutorarea învățătorilor, dar după cum am accentuat, treaba nu merge bine, rezultatul nu e așa după cum îl dorim.

Cause sunt mai multe, dintre cari vom înșira cele mai însemnate.

Dacă societatea românească voeste să albească măestril săi, atunci trebuie să fie și cu puțină grijă.

Să zicem, că atâția și atâția învățători sunt la diferite măestril, în diferite erage, ear dintr-o parte sunt cu stipeadii (ajutarii), parte nu. Oare n'ar trebui controlați acei băieți, că ce purtare au? Cum își poartă meseria? Cum se poartă față de măestril său și ce ținută are stăpânului său față de el? La oarele de religie merge regulat, căci de celelalte prelegeri nu mai vorbește, fiind că cercetarea e strictă — și respectivul propunător mulțămii e cu progresul făcut?

Altcum înzădărit se aruncă banii, căci pruncul e prunc și dacă nu e controlat, apoi nu face nimic, mai adărgând că a nimerit la atare măestril, care numai după formă e om, ear de la suflet ba.

Deci, toți băieții — învățătorii — de meserii să fie sub o îngrijire ca și părintească, să fie controlați strict, atât față de purtarea lor, cât și față de stăpâni, căci lăsați singuri de capul lor se vor face niște oameni stricați, cari numai folos nu vor aduce societății și cu atât mai virtos nu vor putea mulțami pe cei ce i-a ajutat.

După-ce învățătorii au devenit sodali (calfe) încă să fim cu supraveghere asupra lor. Incă din școala de învățători, propunătorul de religie să exerciteze asupra lor influință morală, pătrunși de simțăminte curate, să dă vină dacă nu adevărați oameni morali, cel puțin să nu fie stricați, să nu îmbrățișeze patimile urte — cari și-le pot însuși foarte ușor la orașe și cari îi duc la perire, ci să devină bărbați harnici și silitori, că prin aceasta și atrag nu numai bună voința măestrilor-stăpâni, ci și a mușterilor (cumpărătorilor).

Timpul acesta adevărat, când tinereții au devenit sodali și au ajuns la etatea

junelui încă e cam primejdioasă, că dacă n'are societate românească, atunci caută societatea străină, unde e primit și unde aflându-și loc, cu greu sau nici odată nu se mai întoarce la neamul său. Cazuri avem foarte multe, când tinereții măestril intrând în familiile străine și au pierdut și naționalitatea și au părăsit și legea strămoșească făcându-se astfel cu totul străin de neamul său care l'a dat și l'a crescut.

Un bine de tot mare, ba e o fericire neprețuită, dacă s'ar putea face în toate centrele românești „societăți culturale“ de măestril, să aibă „cabinet de lectură“, și arangiamment de a ținea „serate și prelegeri literare“, mai virtos în cadrul meseriei, bună oară cum sunt celea de la Brașov și Sibiu. Ți-e mai mare dragul când cetești, că cultura sodal a vorbit despre asta ori despre ceea... Ce bine ar fi, când în toate orașele — ba și în comune s'ar face așa!

Frică n'are să ne fie de opreliștea nimeroia.

Dacă societățile nu se pot forma din lipsa întăririi statutelor, apoi aici e „Asociațiunea“ care e bun scut — ori în părțile arădane: vechea „Asociațiune culturală arădăna“, la care s'a aliat și societatea meseriașilor arădani, cari societăți dau cea mai mare garanță pentru înaintarea culturală pe toate terenurile.

Dacă voim să avem măestril deștepți și inteligenți, numai astfel se poate, dacă îi vom cultiva. Popoarele apusene astfel își cresc măestril lor. Ba, nu numai acasă la ei se îngrijesc de înaintarea lor, ci — cu ajutorul societăților la cari fiecare bucură solvește cotisațiunile lunare și anuale — îi trimit prin străinătate să facă excursiuni de cunoștințe. În a. 1889, când veniam din România, am călătorit cu o societate de meseriași germani din Hanovera, cari veniau și ei din București și au fost cu familia cu tot. Văzându-le felul de convorbire, am fi cugetat, că cine știe ce oameni treceți prin școli înalte sunt. Modestia și finețea îi caracterizau și aceasta m'a făcut să intru cu ei în conversație... din care am putut afla, că noi suntem foarte îndărăți rămași de neamurile din apusul Europei.

Asociațiunile toate le pot împlini, numai conducătorii să fie conștințioși și cu trageră de inimă.

Ar trebui, că pentru practisarea măestrilor mai grele să se alege tineri sodali — deștepți și să se trimită în străinătate să practiceze și astfel cultivați și cu cunoștințe mai largi să deschidă ateliere (lucrătoare), în care să întruiească și pe alții.

În forma aceasta n'am ajunge în câtva scopul la care țintim.

În cât privește pe măestril ca atari, aici e și mai mult de zis, dar luând în considerare societatea sau mai bine zis împrejurările în cari s'au crescut, la cari se mai adaugă și stările sociale de azi, trebuie să ne mulțămim și cu atâta, cât vedem.

Lucrul principal, de a se întoarce spre o cale mai bună, ar fi dacă măestril nostri și-ar lăsa puțin din ambiția și manierele brusce sau dure, că și-le au însușit de la străini, să fie mai prietenoși cu cumpărătorii, ear pentru ca să facă concurența străinilor să știe vorbi la inima țeranului român, să se țină de „vorba ăluia“ să lovească unde l' doare... și să-i spună că „buhaiul nu ține în trup atâta căldură, cât... cămașa și cojocul; în ori-ce țerg, cât de colo să se cunoască șatra României și prin vorba lui

Nu e bine nici aceea că măestril nostri se iau după cei străini în cât prive te „vaza conducătorilor“ sei naționali, căci e mare deosebire între străini și noi acasă, pe vatră strămoșească. Tot așa și în familie, am urmat pe străini. Ne-am dat la un traiu în belșugat care de multe ori stoarce într'o zi, ce s'a agonișit într'o săptămână, după-ce apoi ducem cele mai mari lipse cărtind asupra lui Dumnezeu că nu ne dă de toate câte voim. De pus la o parte pentru zile grele nici că mai are cineva grijă, — abia ici și colo se mai află câte o familie în care toți membrii familiei să fie cu grijă la viitor, — ear dacă vine atare răzaz, atunci suntem siliți să trăim în cea mai mare lipsă indetulindu-ne cu gândul că odată am trăit și bine.

Acestea toate s'ar putea depărta dacă ne-am ști cumșeta, dacă am ști depărta de la noi imbuibarea și poftile peste măsură, făcându-ne cumpătați, silitori și păstrători.

P. Vancu.

Ingrășarea pământului cu cenușă.

II.

În numărul trecut al „Tribunei Populului“ am spus ceva despre Ingrășarea pământului cu gunoii, acum voiu spune ceva despre Ingrășarea pământului cu cenușă.

În cei trei zeci de ani, de când am moștenit țarina tatălui meu, am lăsat live zile tot așa cum le-am căpătat, pline de mușchi și burueni, — nu le-am dat nici o îmbunătățire, nu le-am grăpat și nu le-am

gănoit nici-odată. Acum în urmă înșă odată v'ed o schimbare; mușchiul pier, rueniile se imputinează, ear nutrețul e de multos, cu bun miros și atât de cum n'am văzut nici odată în cei 30 ani!

Așa povestea mai deunăzi un țeran care spunea că minunea asta n'a fost alt-cineva decât cenușă.

El adevărat ce-a făcut? S'a pus în măvara anului premergător și a împănă cenușă pe toată livada. În urma lui aștuia a văzut mai cu seamă, că trifoiul făcut foarte frumos, care până aci e peară cu totul, din pricina că pământul era foarte slăbit și îl înecau celelalte burui și burueni.

Cenușă cea mai bună ar fi să luăm cea ce se face din crengile tinere și frunzele de fag, dar, deoarece ce nu putem ardă tot numai crengi și frunze de ne indetulum cu cenușă de orice fel care e un îngășământ minunat pentru pământurile și pentru toate plantele, bună e, pe pământurile nisipoase, pe livizi și trifoiște. Cine nu are livizi, bine să întrebuințeze tot într'una un șământ pentru trifoiu cenușă care e o casă; ear pentru acia, care are livizi răși e foarte nimerită. După acest șământ nu numai că nutrețul de prin se face mai mult și mai bun, dar și seamă că trifoiul se face de minune.

Înșă ca cenușă să ne dea ceea ce vrem, trebuie împănăiată tot de una pe vatră când înverzește plantele.

Când nu am avé atâta cenușă ni-ar trebui, atunci o amestecăm cu noiul ce se mătură din casă și din pe care, bine înțeles, îl stringem pe într'o groapă. Prin amestecul acestor cenușă nu-și perde bunătața ei, nu strică.

Unii țerani de prin unele părți cărbunii de pământ ca să facă cenușă aceasta de cărbunii, nu e așa nici pe jumătate, ca cenușă de lemă. În cele din urmă cenușă poate cu atât mai mare preț, cu cât ea e la sat, la îndemâna fiecărui țeran, nici o cheltuială.

Deci adunați cenușă și o întrebuințati nu o risipiți, pre cum fac foarte nedându-i nici un preț.

„Embrion“

apropiat, el a fost prins cu cârligul și tras în șanț. Pe cei-ce pășiră ca el, — și o pășiră mulți — Turcii i au măcelărit în șanț.

Cu toată apărarea cea înverșunată, Turcii fură copleșiți. Se umplură șanțurile de cadavre și de fașine, și împinși de Români cari săriră în șanț, Turcii fugiră cău tându-și mântuirea în redută.

Pe când se învălmășiau prin șanț, o seamă de Români eșiră la larg și începură să așeze scările, se urcară pe scări, ajunseră pe parapet și începură să scoboare în redută. Cei din șanț strigară atunci un „Ura!“ care șguduși văzduhul și ajunse până pe dealul unde stătea Domnitorul cu generalii săi. Toți crezură că reduta e cucerită.

Dar' nu era. N' mai vr'o câți va răsbiră pe parapet și apoi în redută: cei mulți se svirecoliau încă prin șanțuri.

Îndrăzneții și norocoșii, care apuca să iasă din șanț, s'agătară, într'adevăr, ca vulturii stâncilor pe parapetele redutei. Și unde n'aveau scări, se săiau unii pe umerii altora și săriau pe parapet. Și cu atâta mănăie se repeziau flăcăii nostri, în cât spuneau Turcii — după căderea Plevnei — că în tot războiul purtat nu intrase în ei atâta groază de perire ca acum. E de neuitat povestea spusă de un căpitan, că v'ed pe unul dintre dorobanții săi cum se muncia

în virful unei scări, să se avânte pe parapet, agățându-se numai cu o mână. „Pune și cealaltă mână, băete, și te urcă, mă, ce zovobești?“ „Aș pune-o și pe cealaltă“ răspunse soldatul „dar' mi e colo în șanț!“ — Atunci, dă-te jos!“ — Păi, aș vrea, căpitane, să mor în redută“. Căpitanul îi ajută să se urce sus, și ajuns pe parapet, acest flăcău cu mâna dreaptă, tăiată, din umăr, strigă din rășputeri aruncând ochii peste înșpăimântătoarea încăierare din redută: Ura, Români, și apoi s'asviră de pe zid sub picioarele Turcilor. El voia să moară în redută!

Ear' acelo, în redută, era urgia lui Dumnezeu. Se strâpungiau în deavaltă, se isbiau cu pumnii, se mușcau cu dinții; ici om stând cu genunchii pe pieptul omului și învârtindu-i baioneta în gât, colo unul căzut cu fața într'o bălă de sânge, ici unul cu capul despicat în două de l' atârna jumătatea capului pe un umăr și altă jumătate pe alt umăr, și pretutindenii înceștare și omor și moarte într'o mie de chipuri.

Atunci, începu deo'atâ să sune apelul în tabăra turcească; pe toate dealurile împregiurim începură tobele turcești să-și cânte cântecul primejdiei și să chieame oștirile într'ajutor.

Și se răscoliră dealurile, se răsvățiră văile și de pretutindenii începură să alerge

Turcii, să sosească repezi, să curgă ca pârâiele și să sară în redută. Mai toți officerii Români erau răniți, și flăcăii nostri foarte răniți. Și când v'ezură sosind mulțimea de oști turcești din adâncul întunerecului, se retraseră din redută până ce mai era vreme și până nu se vedeau înconjurați de Turci.

Încet și culegându-și morții și răniții, batalioanele se retraseră, pînă în întunerec, până la șanțurile lor. Turcii, deși așa de mulți, nu îndrăsniră să ne urmărească.

Căzuseră o mie de Români într'această zi, parte morți, parte răniți. Nici o luptă, purtată de noi, n'a fost mai strașnică și mai săngeroasă decât asta. Mai toți oștenii erau răniți la mână, cei mai mulți aveau brațele rupte, degetele tăiate. Aceasta era dovadă de avântul lor în suirea pe parapete. Când punea mână să s'agăte pe redută, Turcii le tăiau mâinile, și flăcăii cădeau în șanț.

Cei mai mulți morți erau dintre dorobanții v'lășcenii și teleormănenii, ear' răniții erau mai ales din batalionul întâiu de vânători.

Periseră de rindul acesta mulți dintre soldații de geniu, care se repeziră spre șanțuri cu fașine și coșuri de nuele, cu sape și cu toate uneltele trebuincioase ridicării de atâpostiri.

Peste noapte, târziu după miez noapții, s'a început din nou împușcătura între Români și Turci. Căci eșiseră și pe ascuns, și Români, să și culegă de pe deal, și au început să se împușcării unii pe alții cu plumbi. Turcii au sărit tunuri și au început să tragă cu obuzuri și în urmă n'au astmăpărat și Turcii.

Aceasta a fost cea din urmă încercare de năvăală asupra Plevniței. De aici în România au lăsat-o în pace cu năvălă și au făcut de scurture a zilelor prinșturile lor de apropiere. Au tot săpătură pământ și s'au apropiat de ea; au făcut tunuri chiar până sub parapetele ei, pe care aveau de gând să le asviră în aer iarbă de pușcă; dar n'au ajuns să și n'asiră gândul, căci în zilele în care gata să asviră reduta în aer, Osmanul dat răs cu toată oastea.

Pretutindenii în războiu am avut numai la Plevnița n'am avut noroc, jia noastră și avântul nu ni-au fost folos la Plevnița, dar nicări ca la eședvednici Români mai multă s'ar învedrednicie de oștene. Pentru luptele Plevnița ne-au admirat lumea și străinilor, și ne ziceau: vednici ești să biruiți, dar norocul n'a voit!

NOUȚĂȚI

Arad, 15 Decembrie 1899.

Preșeara S-lui Andreiu a serbată în Sibiu prin obiceiuită festivă din partea societății de lectură „Andreiu Șaguna” (Seminarist). Serbarea a fost înălțătoare. Plăcut cuvântul ocașional, rostit de clericul Sebastian Stanca, care a vorbit și cu o bună predare ardeă despre nemuritorul Șaguna. Frustrată a fost și disertația „Calea de aur” de clericul Plămând. Bună au fost declamațiile, dar cea-ce în deosebi a avut au fost cântările corului sub conducerea d-lui profesor de muzică Timoteiu Popovici, care atât în acompaniarea la pian, cât și în conducerea corului s-a arătat vrednic de dragostea și sprigul publicului sibiuan.

Darea Aradului. Alaltăeri a sosit dela Arad, întărit gata în toată întregimea, preliminarul dărilor pe anul viitor pentru anul Arad. În acest preliminar înșă sunt cuprinsă și dările mai noue, bunavolente pentru biciclete, ape minerale și altele, asupra cărora ministrul are să hotărască aici încoace separat.

Noii matriculanți de stat în comitatul Aradului au fost numiți: notarul comunal Sigismund Buzai pentru cercul Nădlac; învățătorul de stat Emeric Hüller pentru cercul Oțolăci; notarul comunal Ioan Balogh pentru cercul O. F. Varșand; notarul comunal Ioan Hunkó pentru cercul Megyes Egyháza; ear' ca suplenți: înșă notarul comunal Teodor Olăcean pentru cercul Minigubá și adjunctul notarial Iuliu Ștefănescu pentru cercul Curtășeri.

Inginer de comasare. D-nul D. Dopp, inginer de comasare autohton, și-a deschis cancelarie proprie în Sibiu, strada Oenei (Burgergasse) nr. 9. D-nul Dopp este nu numai un bărbat iscusit în tot ce privește comasările, dar mai presus de toate este stăruitor și de-o cinste rară, că îl recomandăm cu toată căldură tuturor Românilor, fiind sigur, că cei cari vor apela la serviciile sale, vor rămâne deplin mulțumiți.

Foile ungarești ale „ne-amucilor” și-au ocupat cu afacerile românești vrând, în amănunțime, să dovedească, ce primjtie s'ar abătut asupra bisericii române din diecesă. Un episcop s'ar fi ales dl. Hansza, care scrie aceste foi. Astfel după-ce alaltăeri un ungareșt au insultat până și memoria unui martir român, a mult regretatului d. Suciu, făcând comentariul obraznic că d. Suciu a trebuit să plătească încă 1101 fl. pentru cheltuielile din procesul Mem. vandului, ori publică șire pline de abuzuri la adresa dlui Mangra, spunând că ministrul ungareșc, care tocmai acum s'ar pronunțat asupra „afacerii” dlui Mangra, a găsit o mulțime de lucruri grele împotriva dlui Mangra...

Dl. Hansza ia dorințele dsale drept motive implinabile!

De altfel o notă mai lungă găsim și în „Budapesti Hirlap” de ori. Credem a nu fi înșă când bănuim, că este o legătură între reșenta vizită a Mitropolitului Meșianu pe la Praga și între noua camasa a foilor maghiare împotriva dlui Mangra.

Emigrări en mille. Fericită țeară mai în Ungaria noastră, dacă familii vechi, a moș strămoși aici, și de zi o părăsesc

și fug de ea peste mări și țări până în lumea cea mai depărtată! Așa altmintrelea nu e lucru nou. De ani mulți se întâmplă aceeași, fără încetare, mai ales din pășile de mează-noapte ale țării, din mijlocul slovacimeii sărăcite. Se adaugă însă acum un nou cas la cele din trecut, și casul acesta e grozav de îngrijitor pentru toți căștinimă mai au. — Alaltăeri vicispanul comitatului Zemplin (Ungaria-de sus) în adunarea comitatensă a dat raport despre emigrările mai noue, și datele înșirate în raport sunt groznic de înfrățitoare. În timp de trei luni peste 10 000 de oameni cu familii cu tot, după-ce și-au vândut ce biat'au mai avut, au părăsit comitatul și țeara și s'au dus în America, fără a se gândi să se mai întoarcă vr'odată. Adunarea acelu comitat a scris la ministru, ca să împedeca emigrările acestea prin oprirea pasapoartelor. Prin asta însă foarte puțină ispravă bună va face aci ori-ce ministru al țării noastre. O rană atât de afundă și de învehită — nu se vindecă prin asemenea leac. Chiar o foie ungurească („Alkotmány”) zice la asta, că pricina acestui mare rău este sărăcia grozavă, năvălirea jidovimeii din Galizia asupra bieșilor oameni și ocărnuirea nu de mult poreclită: după „lege, drept și dreptate” ungurească, de care Dumnezeu să ne ferească. — Tocmai când scriem acestea, mai vine știrea, că din ținutul orașului Sătora-Ja-Ujhegy (tot în Ungaria-de-sus) încă au plecat în lume o mulțime de familii, lăcându-și vetrele și neamurile, tot din pricinile spuse mai sus.

Halal de noi în așa țeară, de Unguri stăpânită!

Stil „serafic”. Cu niște litere mai mari ca de obicei și spaționate, s'au bată la ochi „Tribuna” dela 1/13 Dec. de din peana unui dr. sub titlu „Pentru divul Avram Iancu” un articol, care începe astfel:

„Știm pozitiv că indivizii, națiunile, și omenimea înșă, datoresc totul imperiului inteligenței. Unde o parte a omenimii se subtrage din cercul razelor acestei puteri nobile, pentru-ca să treacă în apostasia idololatriei, e compromis progresul civilizațiunii. În acea parte urmează a se pune în controverșă toate adevărurile generoase ale religiei. — toate spreca țările catolice denotăză neputințele spirituale; — acolo se detronizează această dinastie a umanității, pentru-ca să piară în abisul barbarismului cultul acelu imperiu de idei.”

„Divul Iancu” de s'ar scula din mormânt și ar citi proșa aceasta, desigur că ori cât ar fi de serios, s'ar tăvăli de ris. Și ar întreba: dar bine, băieșt, în astfel de limbă pociră scriești? Ori credești că titlu de dr. v'ă dă drept să schimonosiți dulcele nostru graiu românesc?

Dar să mergem mai departe. Estă anu ne cum continuă tindrul dr.:

„Apărătorii acestei dinastii între dinastii — sunt eroii. Acest atribut de semi-zeu îl dă cu cea mai mare afecțiune omenimea acelu fi buni ai săi. eari supun ideilor înalte popoare și creează astfel epoce splendide, a căror descriere numai po fi o pot face prin stilul lor serafic și prin telepeciunea lor divină întru aprecierea frumșetel ideilor.”

Am înțeles! Care va să zică avem a face cu un stil nou în limba românească: stilul s'rafic.

Brava Dedule, și această nouă glorie tot de numele teu se leagă.

Notariu fugărit din adunare. Zilele acestea comuna Nagy Komlos din comitatul Torontal a ținut adunare generală, din care reprezentanșii comunați au scos de guler pe notariul afară, că ai bate-odată 'n pământ, deși asta nu era pusă în programul adunării. Pricina amărăciunii oamenilor împotriva notariului a fost, că acesta de ani de zile s'a tot codit să facă bieșilor oameni înșă-nire, de a-și trece vitele la pășunea lor peste un pământ domnesc, ce și azi le stă în cale. S'a trimis apoi îndată o deputațiune la vicispanul comitatului, care li-a făgăduit,

că va face tot ce se poate pentru ușurarea oamenilor în necazul lor.

Din isprăvile protopopului Bocșan. Primim dela un preot fruntaș următoarele: Nu este preot în protopopiatul Aradului, nu este învățător și credincios, care să nu fie scârbut până la greață de apucăturile generosului democrat Bocșan. Când se duce prin comune, uită de sine, uită de starea preoțească azi batjorește pe unul măne pe altul dintre preoți și învățători înainte poporului; cu glume nesărate se face pe sine de ris și de batjocoră, de josini prin purtarea sa toată ceata preoțească.

Acum că ginerele său Ceotea n'a fost ales deputat congressional, tăicuța Bocșan, bieștul, răcește și asvirile în toate laturile din mână și din picioare, voind a se răsbuna asupra preoților, căci acum se teme, că preoțimea tractuală nu-l va mai alege nici pe el deputat în sinodul eparhial, — ear' de ce-l e frică, sigur că nu va scăpa.

Inșă semne pe preotul Ganea cu plăieșul satului a căutat să-l aducă înainte sa s'are a-l înfrunta, că n'au votat oamenii pe ginerele său Ceotea; în Șein în demna pe oameni să rupă protocoalele, căci și dinșul a rupt multe; în Cenad și Nădlac li-s'a sifșit cinstea; cu cei din Bătănia duce procese înainte tribunului dela Seghedin. — I au mai rămas coșile din Pecica, Greco-serbul fanariot Ieftic, alias Iova cu ratota și bine îngroșatul Irod al Pecicanilor Igrășan judele! Ce triumvirat! Și bine se mai înșăleg la olaltă ca ortacii ei buni. La comitat votează la olaltă zecile și sutele de mii pe popor, la alegori de membri în comitetul par. comunal și comitatens se pncep de minune a bajocori dreptul poporului, purcând la câte o alegere baioneta alor 30 de gendarmi în pieptul poporului.

Va fi fost prota Moise, așa după prăns și după beutură bună, prea bine dispus, ori prea confus la creeri, căci și-a uitat ori că și-a lăsat cu voia toate actele oficioas-substitutului său Iova Ieftic; acesta cu voia ori cu nevoia a prăpădit actele protopopului Moise, — apoi să-l auzi învinuind acum, că preoții și învățătorii sunt de vină.

Generosul democrat protopop Bocșan până acum era mai mult numai de ris; acum însă devine primejdios pentru biserică înșăși, turburător ordinar al păcii bisericășt. Ce protopop român gr.-or. e dînsul, care în fața credincioșilor noștri laudă pociră și nazaricuşii din Curtici, pe catolicii din Nădlac și Șein, pe călvini și luterani, ear' pe preoții români li hulește?

Asasinatul dela Sătmar. În afacerea tragediei sângeroase dela Sătmar zi de zi tot mai multe dovezi ies la iveală contra ucigașilor lui Papp Elemé. Cercetarea a înșăntat atât de mult și atâtea argumente grave s'au descoperit împotriva acușărilor deșinuși că afacerea criminală în curând va pute ajuge în mâinile procurorului. Până mai eri ucigașul Papp Béla simula nebunie, a văzut însă că nu l' succede și s'a lăsat de asta. Arăndașul Lázár Moritz care fusese deșinut și eliberat ear din nou, a făcut mărturisiri, cari pun acum în deplină lumină vinovăția lui Papp Zoltán în săvșirea asasinatului. Arăndașul Lázár s'a dus adevă la sălășurile lui Papp Gyula Duminecă, după săvșirea crimei, ca să-l plătească această o sumă de bani, cu care-l datora. Când s'a apropiat de fereastră, arăndașul a văzut pe ambii frați Papp Béla și Zoltán juând cărți în odăe în cea mai bună dispoziție, pe când afară în curte zăcea într'un car calavru nenorocitului frate ucis așteptând sosirea coșciugului... Într'acestea arăndașul s'a apropiat de ușa odăii, de unde a auzit mai totăiu glasul lui Papp Béla, care a strigat odată: „Pentru Dumnezeu!”... ear după el Papp Zoltán a urmat zicând: „Ar fi mai bine să plec și eu în America după celalalt...” — „Pot s'o faci — li-a răspuns Béla. — Marți o să vând porci și apoi pot să-ți dau 200 fl.” În sfacerea crimei de mai multe ori a fost vorba și de-o ală rudă a ucisului, de Papp Endre, care înainte de asasinat cu vr'o două săptămâni asemenea era să cadă jertfă unei crime. Fusse otrăvit, și acum stă la mormăsa văduvă, sub paza polișiei.

Papp Endre spune, că n'a avut de mai înainte nici o știre despre asasinat și numai înainte cu câteva zile a auzit de crima oribilă. Cât pentru atentatul contra lui, Papp Endre crede, că a fost otrăvit de Papp Zoltán și știa acestuia, cari si lui voian să-l pună ca șt. — Cercetarea a mai descoperit, că o servitoare din familia lui Papp Zoltán nu de mult a murit în urma unor simptome de otrăvire și că însuși bătrânul Papp Gyula, tatăl ucisului mai de multe ori s'a îmbolnăvit arătând asemenea simptome de otrăvire. Zilele acestea au fost prinse și niște scrisori din temniță ale deșinușilor Papp din care înșă s'a văzut vinovăția lor. Cercetarea urmează.

Declarație. Cu privire la cele ce am publicat în „Tribuna Poporului” Nr. 199 și anume: pasajul referitor la dl. D. Roman, tov. pensionat în Radna, „că nici purcarul din Radna n'ar fi depus jurământul acesta.” prin aceasta sărbătorește le revocă și-mi pare rău de cele publicate. Rog pe numitul domn, că fiind eu în necazul meu iritat, le-am făcut fără socotinșă și să mă privească și considere și de aci înainte ca un stimator și amic al D-sale.

M. Radna, 15 Noembrie 1899.

Iosif Popoviciu m. p. preot în Gialuța.

În preșența noastră:

Dr. Ilie Precupaș m. p. Dr. Valeriu Morariu m. p.

Avis. Mai mulți doritori de a procura „Vieritul”, cu deosebire cei-ce locuiesc în România, neștiindu-mi adresa, au făcut comande greșite, în urmă cărora n'au primit nimica răspuns neprimind eu comandele ci alșii. Pentru ca pe viitor să-se evite ori-ce greutăți, am dat în comisiune cartea numită, la: „Librăria Sococ C. comp. București și la dl. Dragomir Steriu comerciant în Florești — pentru cămpărători din România; ear pentru cei din Ungaria se află la: Librăria Cărcu în Brașov, în Tipografia diecesană, „Tribuna Poporului” din Arad și la subscrișul. — Măderat, u. p. Pankita, Petru Vancu, învățător.

Posta redacției.

— Sincerul din giurul Orăștici: Fiindu-vă cauza la consistoriu, așteptați rezultatul final.

St. Petrovici, Bobda. Nu mai plăti nimic. Să vezi apoi, dacă are vre-un drept de dovedit înainte legi.

Abonant 817, Borloveni. Dacă aveți ceva cu preotul și învățătorul, căutați să împăcați lucrurile pacnic, ca buni frați. În foaie nu se pot căte lucruri mărunte toate. Ș'apoi oamenii să nu urască biserica pentru slăbiciunile preotului, ci când nu mai e încotro, să ceară lecuire la consistor.

Mai multor învățători dl. Conda le face cunoscut, că lucrează la opul pentru care s'au prenumerat. Să aibă răbdare, li vor primi.

P. B. Nereu. Încercând li facem loc.

Soborșineanului. Destul o mă încă la un car de oale. Declarația a fost destulă pentru a spulbera calomnia nerușinată și a pune la locu lor pe țărășii cari se ascund sub diferite pseudonime. Păcat să mai perdem vorba!

De pe Someș. Primit. În alt număr.

D. lui P. V. Măderat. Adrian Cristea, Kaiser-Strasse 59/III L. München.

Posta administrațiunii.

— Corul vocal Comorăște: Cărțile ce ne cereți se află la librăria L. N. Ciurcu în Brașov.

Editor: Aurel Popovici Barciuanu. Red. răspuns: Ioan Russu Sirlanu.

ECONOMIE.**Grâne.**

Prețurile de la 26 Noemvrie.

	Arad:	B. Pesta
Grâu Aprilie fl.	7.10—7.30 fl.	7.85—7.86
Octomvrie	„	7.98—7.99
Cucuruz Maiu	3.80—3.90	4.96—4.97
vechii	5.—5.20	5.20—5.50
Orz vechiu	„	5.65—6.60
„ nou	5.40—5.50	„
Secară Apr.	5.60—5.70	6.42—6.44
„ vechiu	„	6.10—6.35
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.6—5.8
„ Oct.	—	4.90—5.28

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești	„	„	„
Imperiali (15 B. aur)	18.90	„	19.—
Ruble rusești 100 a	12.—	„	12.—
Galbeni	5.58	„	5.62
Napoleon-d'or	9.48	„	9.56
100 marcs germane	58.50	„	58.95
Livre sterling	11.90	„	12.50

Spirit:

	21 Oct.
Spirit rafinat; cu teptanu	55.50
„ „ cu micu	56.50
„ brut cu teptanu	54.50
„ „ cu micu	55.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		
bătrâni 320—330 kg.	40—42	cr. p. kg.
tineri 320—330	44—44.5	„
„ 250—330	44—45	„
„ până 250	45—46	„
mijlocie 240—260	47.5—48	„

La administrația**„Tribunei Poporului“**

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei“ de Dr. Iosif Blaga.

Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de Iudita Se-cula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia“, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

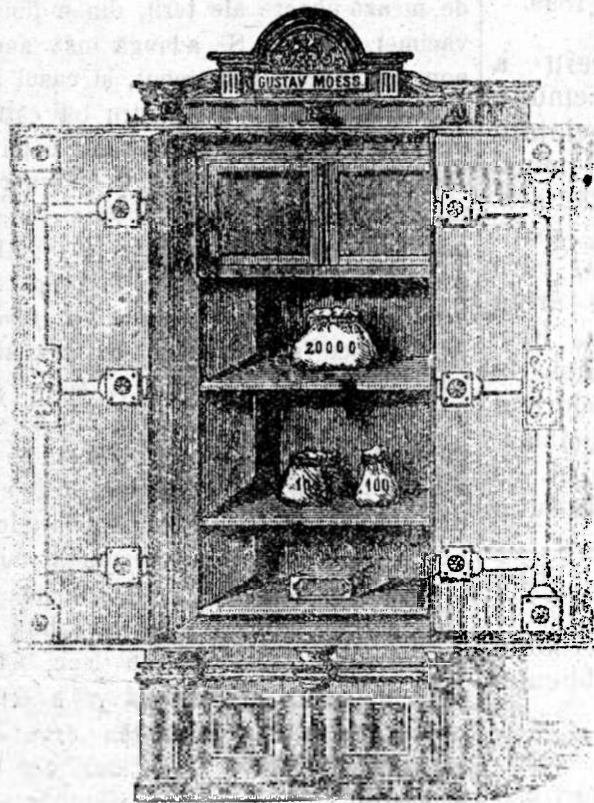
„Pribeag“, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comenzilor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adăuga și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.“

Cărți bune în editura Librăriei Ciureu din Brașov a apărut, în volum elegant „Insula Morților“, eminenta lucrare a lui R. Voss, traducere de dl Andrei Bârseanu. Atât autorul, cât și traducătorul sunt, desigur, și între Români indestul de cunoscuți, pentru-ca și fără elogiile presei, toți să se simtă îndemnați a și procura această carte. Ea e potrivită și pentru cadou de sărbători. Prețul 25 cr., ieftină!

Cum să fotografăm? Sub acest titlu a apărut și ni s'a trimis o carte, ce cuprinde instrucțiunile practice pentru amatorii artei fotografice cu 81 ilustrațiuni, de Ioan Nițiu Pop. Cuprinsul cărții a fost publicat și în „Revista Ilustrată“ din anul 1899, de unde s'a tipărit și în broșură separată și se poate procura dela administrațiunea acestei foi pentru prețul de 1 coroană. Jambetele din venitul curat e destinat pe seama corului plugarilor din Șoimuș (com. Bistrița-Năsăud).

Fabrică de Casse.

In atelierul meu se construiesc

Casse de fer

obicinuite, din cel mai solid material, sigure contra focului și spargerei.

Casse-Panczer

pentru bănci construite din cel mai veritabil oțel.

Ori-ce spargere e absolut imposibilă fie cu ori-ce instrument anume meșteșugit pentru scopul acesta.

Garantăm pe deplin că în termen de 24 oare aceste casse nu se vor pute găuri.

Rog deci On. public, care are trebuința de Casse de fer, să mă onoreze cu încrederea și cu comenzile sale, asigurându-l că va fi pe deplin satisfăcut.

Pentru biserică și comune liferez casse pe lângă solvire în rate după învoială.

Lista prețurilor gratuit și franco.

Cu distincție stimă:

GUSTAV MOESS

fabrică de casse

SIBIU Strada Poplăcei-mari Nr 8.

366 11—

Calindarul nostru

pe anul bisect 1900

ca prim calindăr scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“.

La comande mai mari de 10 exemplare dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.

A apărut în tipografia noastră și se află de vânzare la

Administrația „Tribunei Poporului“

sub numirea

„AMICUL POPORULUI“

„îndreptător în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român“

de TITU VUCULESCU prețor,

cu prețul de 50 cr. plus 5 cr. porto postal.

O carte în adevăr folositoare pentru popor, care cuprinde sfaturi și învățături de foarte mare folos pentru toate trebile și trebuințele poporului.

Administrația

„Tribunei Poporului“